

missis et oblationibus et orationibus et psalmodijs vigilijs et elemosynis: velociter liberabor de isto aque bullientis dolio. Nam frater meus Lotharius et eius filius Ludonicus: sancti Petri sanctiq; remigij p̄cib; iā exempti sunt de istis penis: et iam ducti in paradisi gaudium. Dixitq; ad me Karole respice sinistrosus. resperi et vidi duo dolia bullientia altissima. Ista inquit tibi sunt p̄parata: nisi te emendaueris et penitentiā egeris de tuis nephandis delictis. Tūc cepi grauius horrere. Lerner aut ductor meus me in tanto pauore. dixit ad me. sequere me ad dexteram luculentissime vallis paradisi. Et cum graderemur p̄templatus sum in ingenti claritate sedere cum gloriofis regib; lothariū auunculū meū sup lapidem thopaziū mire magnitudinis: coronatū diademate precioso. et iuxta eum filiū eius ludouicū similiter coronatū. Vidensq; me: comiter accersuit blanda voce dicens. Karole successor meus: nunc tercius in impio romanoꝝ. veni ad me. Scio q; p̄ penalem locum venisti vbi est pater tuus frater meus in terminis sibi destinatis positus: sed p̄ misericordiam dei citissime de illis penis liberabitur. sicuti et nos liberati sumus meritis sancti Petri et p̄cib; sancti remigij. cui deus magnū apostolatū dedit sup reges et sup gentes francoꝝ. Qui nisi quisquilijs pp̄paginis nostre suffragatus fuerit: iam desinet genealogia nostra regnare et imperare. vnde scio quoniā tolletur citius potestas imperij de manu tua. et postea parvissimo viues tpe. Tunc cōuersus cōtra me ludouicus eius filius dixit mihi. Imperiū qd̄ hactenus tenuisti iure hereditario: debet suscipere ludouicus filius filie mee. Et hoc dicto visum est mihi affore in p̄sentiaꝝ ludouicū cum infantulū. Tunc intuens eum lotharius dixit mihi. talis videtur esse infans qualis ille puer fuit quē statuit dñs in medio discipuloꝝ et dixit. Talium enī est regnum celoꝝ. Tu vero redde illi potestateꝝ imperij: p̄ filium glomeris quod in manu tenes. Disnodans ergo filiū de pollice dextre mee donabam illi monarchiam omnē imperij per filiū glomeris. statimq; ip̄m glomus fulgidū sicut iubar solis coadunatum est totū in manu eius. Sicq; post hoc factū mirabile reuersus est spiritus meus in corpus meum valde fessus et conterritus.

Prima huius operis pars finit.

In secundam peregrinationē ab Hierusalem per solitudinē in montem Synai ad sanctam Catherinam p̄fatio cōmendatitia incipit feliciter.

Disquis veteris testamenti sa

cras legit historias et pentateucū p̄sertim atq; Josue volumen crebro reuoluit: haud poterit ignorare neq; ammirari satis: magnificentiā glorie sanctitatis dei. et mirabilia opa eius. virtutesq; terribiliū suoꝝ: memoriā deniq; abundantie suauitatis eius. q̄b; omnib; deus ipse cūctipotens desertū illud inuū et vastam solitudinē: in qua erat serpens flatu adurens / Dipsas et Scorpio: atq; plurima mortis imago: illustrauit. magnificauitq;: dum filios israel in terram quā iurauerat patrib; eoꝝ Abrahā Isaac et Jacob: p̄ longissimos vie circūsus introduxit. in mansionib; quadraginta duab; p̄cedens eos in columna ignis p̄ noctē: et in columna nubis p̄ diē. panē q; de celo p̄stans eis omne delectamentū et

omnem saporem suauitatis in se habentem. Nam et petram percussit in deserto Syna: et fluxerunt aque in abundantia: ita ut homines biberent et iumenta. Pars enim domini populus eius: iacob funiculus hereditatis eius. Inuenit eum in terra deserta in loco horrois et vaste solitudinis. Circūduxit eum et docuit et custodiuit quasi pupillam oculi sui. Sicut aquila puocans ad volandum pullos suos. et super eos volitans. Expandit alas suas et assumpsit eum atque portauit in humeris suis. Huiusmodi super rebus late satis sacre pagine loquuntur. Que etiam luce clari⁹ ostendunt quanta mons ipse Syna prefulget dignitate et gloria ob multipharia dei magnalia in eo et circa illum exhibita. quanta denique sacra pandat misteria: quanta archana preferat. Siquidem Syna mons est in Arabia. cuius pars quedam est orbes in terra Badian constitutus. Mons profecto preclarus et excelsus valde in regionibus illis: pascuosus et optimarum ferarum herbarum. Fuitque abolim opinio populorum ac fama peruetusta (et quidem haud inanis) deum habitare in eo. Cuius rei gratia et si mons ipse ad pascua esset egregius: nemo tamen in eo pecora pascere presumebat: nemo et audebat propinquare. Moyses vero cum ad interiora eius gregem minasset audentius: celebre illud vidit prodigium: ignem scilicet ingentem rubum coeurentem: virorem tamen eius vel florem depascentem minime: neque denascentem incendio vllatenus ramos illius: quantum flamma vorax et vehemens nimis esset. De quo igne dominus mox ad moysen perperantem ut videret visionem hanc magnam: aiebat. Ne appropies inquit huc: solue calciamentum de pedibus tuis. locus enim in quo stas terra sancta est et Quo certe diuo testimonio mons ille satis superque redditur commendatus. Proinde non tam ob sui magnitudinem atque altitudinem scopulorumque periclitatem Syna mons sanctus hominibus inaccessibilis reddebatur: quam ob communem omnium de eo estimationem quod locus dei esset tum terribilis tum venerabilis valde. Cuius ut paulo amplius innotescat maxima excellentia: subiecta sacris ex codicibus annotare opere precium duxi. quo ea quam habemus in manibus profectio: ab ipso tanquam termino ad quem laudabilior ostendatur: atque plures eius trabantur in amorem. Docet in primis Exodus quod mense tertio egressionis de egypto filii israel in solitudinem hanc Synai venerunt. et ibi multo confedentes tempore de moralibus / ceremonialibus / iudicialibus preceptis: fuerunt imbuti. Nam profecti de Raphydim et puenientes usque Syna ibi castrametati sunt: ibi tentoria fixere e regione montis. Ibi Moyses primus vocatus a deo de monte in mandatis accepit ut hec filijs israel annunciarer. Vos inquit ipsi vidistis que fecerim egyptijs: quomodo portauerim vos super alas aquilarum et assumpserim vos mihi. Si ergo audieritis vocem meam et custodieritis pactum meum: eritis mihi in peculiis de cunctis populis. Hea est enim omnis terra et vos eritis mihi regnum sacerdotale et gens sancta. Et deinceps vade inquit ad populum et sanctificati illos hodie et cras: lauentque vestimenta sua et sint parati in diem tertium. Die enim tertio descendet dominus coram omni plebe super montem Synai. Constituesque terminos populo per circuitum et dices Lauete ne ascendatis in montem nec tangatis fines illius. Omnis enim qui tetigerit montem morietur. manus non tangent eum sed lapidibus opprimetur: aut confodietur iaculis. Siue iumentum fuerit siue homo non viuet. Ad iussum igitur domini sanctificato populo tertius iam supervenerat dies et mane inclaruerat. et ecce ceperunt audiri tonitrua: ac micare fulgura et nubes densissima operire montem. clangorque buccine vehementius perstrepebat. et timuit populus qui erat in castris. Cumque eduxisset eos Moyses in occursum dei de loco castrorum: steterunt ad radices montis. Totus autem mons Syna fumabat eo quod descendisset dominus super eum in igne et ascenderet fumus ex eo quasi de fornace. Eratque mons omnis terribilis: et sonitus buccine paulatim crescebat in maius et prolixius tendebatur. Moyses loquebatur: et dominus respondebat ei. Descenditque dominus super montem Synai in ipso montis vertice. et vocavit Moysen in cacumen eius tradens ei decalogum / legemque: et mandata populo explananda. Interea cunctus populus videbat voces / et lampades: et sonitum buccine montemque

fumantem. et perterriti ac pauore cōcussi steterunt procul. venit tandem moyses et narra-
uit plebi omnia verba domini atq; iudicia. Responditq; cunctus populus vna voce.
Omnia verba domini que locutus est faciemus et erimus obediētes. Iterum ascende-
runt Moyses et Aaron Nadab et Abiu. et septuaginta de senioribus israel. et viderūt
deum israel. et sub pedibus eius quasi opus lapidis saphiri. et quasi eelum cum serenū
est. Viderunt deum et comederūt ac biberunt. Rursus ait dominus ad moysen. Ascen-
de ad me in montem et esto ibi daboq; tibi duas tabulas lapideas et legem ac manda-
ta que scripsi vt doceas filios israel. Tuncq; ascendisset moyses operiuit nubes montem.
et habitauit gloria dei super Synai tegens illum nube sex diebus. Septimo autē die
vocaui eum de medio caliginis. Erat autem species glorie domini quasi ignis ardens
super verticem montis in cōspectu filiorum israel. Ingressusq; moyses medium nebule
ascendit in montem: et fuit ibi quadraginta diebus et quadraginta noctibus.

Quo in tempore videns populus q; moram faceret descendendi de monte moyses. con-
gregatus aduersus aaron ait. Surge fac nobis deos qui nos p̄cedant. moysi enim hu-
ic viro qui nos eduxit de terra egipti ignoramus quid acciderit. Igitur Aaron acceptis
inauribus aureis a populo fecit opere fusorio. vitulum cōstantem quem adorantes at-
q; immolantes ei hostias dixerunt. Isti sunt dii tui israel qui te eduxerunt de terra egi-
pti. Pro quo reatu percussit dominus populū celsis ex eis milibus hominū nō paucis.

Ex quibus omnibus et his similibus liquido patet (vt in summa dicatur. nam plu-
rima breuitatis gratia p̄terire necesse est. tamen memoratu digna) q̄ apte p̄recte mons
ille mōs diuine habitatiōis appellat et angelice frequētationis. mons luminis et inflam-
mationis. mons nubis et caliginis. mōs pluuię et rosis. mons pascue et refectōis. mōs
sapientie et eruditionis. quia de illo monte dominus et populum instruat et ei legem
cōferebat. mōs misericordie et promissionis. quia inde bona inaudita populo p̄mitte-
bat. mons iusticie et cōmunicationis. quia timorē insipientibus inferebat. Unde mons
fuit fulguris et choruscationis. mons tube et clangoris. mons amicicie et cōfederatiōis.
quia mediante lege populum ibidem sibi sempiterno federe vnicbat. mons mundicie et
puritatis. mons leticie et iocunditatis. quia nulli ad illum montem accedere potuerunt
nisi qui mente et corpore mundi erant. illi etiam qui mundi erant coram domino cum le-
ticia comedebant et bibebant. mons clemencie et pietatis siue p̄piciationis. mons sacrifi-
cij et orationis. nam ibi domino immolabant ac precibus moysi et supplicationib; de-
um sibi placatum et p̄piciū audiebant. Et reliqua id genus multa. que si omnia ordi-
ne et numero suo euoluerem. nō modo ante diem clauso p̄poneret vesper olimpo. Sed
et dies et anni me deficerent et plurima carta.

Quod reliquum est (tamen superiora excellentia sunt et maximā p̄ferentia dignita-
tem) nō minime laude p̄stat. Quinimmo p̄clarū reddūt montem illum et famosum
perq; celebrem. q; videlicet diue et inclite virginis et martyris katherine sacros cine-
res et venerabile corpusculum per trecentos ferme annos suo habuit in vertice locata.
membraq; virginea in eo manibus angelicis reposita. in monumento ab eisdem mira-
biliter facto iuxta quod diu et diu deuotissimas christi excubias celebrauerunt. Hodie ta-
men in monasterio quod in eiusdem montis pede situm est insigni. in sarcophago cōser-
uatur. Alme eiusdem virginis et martyris quisquis deuotus amator fuerit et cultor. iter
illud quāq; graue et laboriosum: facile estimabit. p̄ amore. superabitq;. Nam verō quis
nō amaret quam Iesus eternus amor dilexit plurimum. eamq; adamauit. et exquisiuit
a iuuentute sua sponsam sibi assumere. et amator factus est forme illius. Eiusce nobilis
et pulchre atq; prudentissime virginis katherine clarā originem. antiquā familiam.
alī sanguinis dec? quo sata fuit. vtpote cui rex carne pater. reginaq; mater erat. atq; ex-
terna fortune corporisq; bona que ille semper cōtempserit. vt hoc in loco obmittam tran-
seamq; silentio. hac potissimum ratione q; iuxta gentilis poete sententiam. Non census
nec clarum nomē auorum. sed probitas magnum ingeniumq; facit. Quis eius eximi-
am vite sanctitatem. quis admirabilez cum christo eius a teneris annis desponsationē.

Quis inauditam sapientiam ab hoc femineo genere in plurimū alienam sufficienter describere poterit. Constat equidem neminēq; fugit q̄ inter cuncta laudabilior mulierum preconiā sapientia prestat. quia fallax gratia et vana est pulchritudo. sed mulier timens deum ipsa laudabitur. Timor autē domini initium sapientie. Et quāq; hac in replures in historijs clare reperiantur mulieres. Katherina tamen supergreditur vniuersas. ob id profecto pre cunctis et veneranda et amanda. Vulte quidem sapientie studijs incubere. multe celebres fuisse in ea. sed nulla Katherine nostre cōparatur ne dixerim equiparatur. Nec filie Lyri et Dionisij mater Tanaquil. Calpurnea. Citherea Thuburtina. aut relique Sybille quarū est ampla laus in historijs. nec Lesbia sapho que tempore homeri in poetria claruit. a qua et saphicum carmen nomen accepit. nec Lantona que ex virgilij maronis versibus cōtextur vitam christi passionē et resurrectionem q̄ luculenter. nec Aurelia que et androgenes dicendi artis peritissima. que se accusatam egregie defendit. Nec Baya fromea lucij vxor oratorie artis erudita. que multis patrocinio fuit in periculis. Nec Augeria medicinae doctissima quam rhomani plurimum venerantur. Taceo de reliquis videlicet Ifide. que colere agros prima edocuit. et lini filaturā et texturamq; inuenit. litterasq; in egipto prima ipsa ex cogitauit. quanquā nymp̄ha carmetis nicostrata nuncupata Jonij regis archadie filia secuta litteras ipsas latine tradidit. et copulam earum ad inuicem adinuenit. Minerva lanificium et texturam eius ex cogitauit. Item numeri os cyfras et figuras algarismi eadem ipsa adinuenit. que et olei usum reperit. curuumq; et rerū militariū doctrix fuit. Poema soror Thubal artificia reliqua dedit. Ceres dea terre terram colere seminare et metere docuit. Irenes cratini pictoris filia ipsa in illa arte exsuperauit. Marcia p̄arronis lapicidas et pictores omnes excessit. et Sopolim et Dionisium qui in ea arte prestantabant. cuius quidē marcie adhuc sculpte et pictę imagines miro ingenio inueniuntur. Katherina omnibus preeminet. omnes sapientia antecellit. omnes scientia vincit et exsuperat. quam ipsa non tam litterarū acquisiuit studio et ingenio. quam desuper infusam accepit. habuitq; (quod petrarum est) gratissima eloquentia exornatam. qua etiam tales tantosq; mundi huius eruditissimos viros. disputando p̄ferendoq;. nō mō deuicit et cōfuit. sed et in stuporē adduxit et extasim. atq; in fidem viamq; veram reduxit. Quos etiam vbi igni quidem adiudicatos iniecit sed nec pilis aut vestibibus lefos. iniustis vero corporibus. ad superatransiuit. ipsa post plurima supplicia gaudenter tolerata. ad decollandum tandem est ducta. vbi ad celum tendens oculos collū submitit gladio. oransq; dat gloriā deo. Expecto inquit pro te gladium Jesu rex bone. Tu meum colloca in paradysum spirituum et fac misericordiam: meam agentibus memoriā. Oratione finita vox de celis intonuit dicens. Veni electa mea intra thalamū sponsi tui. que postulas impetrasti. qui te laudant salui fient. Ita percussa gladio dat lac pro sanguine collo. quam manus angelica mox sep̄ el̄uit vertice syna. Membrisq; virginis olei fuit vnda salubris. O vere virgo et martyr veneranda. O vere virginum gemma prefulgida. O vere sponsa regum regum gloriosa. O vere viuā christi hostia que sua venerantibus patrocinia impetrata haud denegat suffragia. Eius inquā memoria sacraq; fauilla et si nulla alia essent q̄ mōtem Syna exornarēt illustrarentq;. haud iniuria deuotos illac peregrinos suisq; amantē pertrahere possit. Sed iam ad alia mihi p̄peranti hec q̄ incognita sint nemini censui pretermittenda.

At vero monte illo sacro perlustrato q̄ extat iocundum scitu. visusq; perpulchru. in reditu famosum illum balsami ortum in Bathera. ortum inquam conclusum. fontemq; marie. fontem sc̄ signatum. Unde dictus ortus et nulla alia ex aqua irrigatur introire et perspicere. et inibi tum fructus eius delectabiles tum suauissimū odorē degustare. Venire postac in Babyioniam egipti atq; Chayrum vrbem sarracenorum prestantissimam / maximā / populosissimā. bonisq; omnibus et opibus mundi huius refertissimā. vbi et eorū potentissimus residet Soldanus. Hare item rubrum accedere. inq; co bap̄sari exemplo veterum. illo precipue in loco quem filij israel sicco pertransiere pede

Demū paradiseo nobilissimo et fecundissimo illo 'Filo siue Bion fluuio' qui totam Ine
briat insuūq; egiptū et germinare eā facit reddiq; q̄s fertilem pertransito. tandē in anti
quissima olimq; clarissima descendere ciuitatem Alexandrinā nū nauigio iterū uenitur
uenerias. et postremo in suam se quisq; recipiat peregrin' patriā et edem. magnifice gra
tias agens deo et uirgini sacratissime katherine. q̄ tali et tanto dignus habitus fuerit
dono. post uisitata scz loca illa multo sudore per varios casus per tot discrimina rerum
Reuocare animū mestumq; mittere timorē. Forasan et hec enī olim meminisse iuuabit.

Atq; presentē pegrinationē aggrediar describendā. haud ab re duxi p̄ter
mittendā formā cōtractus habui cum dñis de Hierusalem. super salua guar
dia nobis prestanda. saluoq; cōductu vsq; ad sanctam katherinā. et inde re
ductu vsq; Chayrum. Eiusmodi autem cōtractus fieri debet q̄storius. ante
scz recessum patroni et cōperegrinorum. presentibus ip̄o patrono et patre Guardiano
monasterij mōtis Syon. eo q̄ post patroni recessum et cōfratrum. pagani remanentes
peregrinos pro uoto et libitu suo circumuenientes angariarent in pecunia exoluenda.
Igitur cōuenientes cum prefecto seu locum tenente Soldani in Hierusalem. qui tunc
temporiseristens. Aydon vocabat et maiori Calino. id est magistro hospitalis pere
grinorū. qui et miles. cui nomen Sabathytanco. sub die. xviij. Julij talē cum eis iniui
mus cōtractum.

Item in primis saluum nobis pollicebatur prestare cōductum ab Hierusalem vsq; ad
sanctam katherinam. et inde denuo vsq; Chayrum. q̄q; ip̄e propria in persona et suis
expensis ac sumptibus nos uellet comitari ab Hierusalem vsq; Bazeram.

Item q̄ de omnibus theloneis siue uectigalibus et exactionibus prestandis ab Hieru
salem per uiam illam vsq; Bazeram. ip̄e pro nobis de suis satifaceret sumptibus et pe
cunijs. Alioquin in eiusmodi soluendis peregrini a paganis ualde grauarent.

Item q̄ unicuiq; peregrinorū pro equitatu asinum disponeret cum ductoribus eorum
dem qui scz duciores mucreti ab ip̄is appellati sibi ip̄is et asinis suis ab Hierusalem vs
q; ad sanctam katherinam et inde denuo vsq; Chayrum de omnibus necessarijs vi
ctualibus scz et pabulis et alijs huiusmodi prouiderent nisi forte sponte ppria. peregrini
eis quidpiam ministrarent.

Item q̄ omnes res nostras puta uestimenta et cibaria suis expensis deferri faceret ab
Hierusalem vsq; sepe dictam ciuitatem Bazeram excepto solo uino. quod ip̄i nos no
stris sumptibus nobiscum ducebamus.

Item q̄ de camelis in prefatata ciuitate nobis prouideret suis in expensis qui omnes
res nostras portarent vsq; ad sanctā katherinā et inde denuo vsq; Chayrum. Melius
enī ualent cameli ad onera portanda per loca illa deserta q̄ asini utpote iumenta ro
bustiora et laboribus aptiora q̄ asini.

Item q̄ nobis v nū de suis familiaribus deputaret qui nos loco sui comitaretur a B
zera vsq; ad sanctam katherinam. et inde vsq; Chayrum. qui sic deputatus minor cali
nus cognominatur. cui nos per uiam illam de victualibus prouideremus. iuxta condi
gnum et fm merita eius.

Item q̄ cuiuslibet peregrinorū utrem unum disponeret pro aqua deuehenda per desertū
Nam ad plures sepe dies nusq; aqua in uia illa reperitur.

Item q̄ papilionem nobis siue paruuz tentoriū disponeret. q̄d per stationes singulas
ubi liberet cōtra estum solis figere in locis desertis possemus.

Item q̄ quilibet nostrū ip̄i p̄fecto siue trutzelmanno p̄dicto pro saluo cōductu thelo
neis et oibus atq; singulis supra memoratis. xxiij. psolueret ducatos. mediam quidem
partem eiusdē summe in Hierusalē dans. reliquā uero in Bazeram postq; ibi de camelis
et alijs supra tactis nobis puidisset iuxta cōdictū et iuxta tenorē cōuentionis rē.

Item totus ille cōtractus in scriptis redactus sigillis dñi de Hierusalē et maioris cali
ni in cancellaria fuit signatus et munitus. et tñ vi fieri solet a paganis illis male serua
tus. Exposuimus aut pro littera sic sigillata duos ducatos.

Id etiam diligenter est aduertendum q̄ peregrini qui ad sanctam volunt katherinam proficisci si absq̄ aliorum confratrum suorum offensa qui redire et repatriare decreuerint fieri potest. nō debent eis comitiūam prestare ab Hierusalem vsq̄ Joppen siue Japha sicut aliquando peregrini facere cōsueuerunt. cōfratres suos vsq̄ ad galeas denuo et amore cōducendo. Quod iccirco dissuadetur ne fiat. quia cum peregrini multis sepe afficiantur iniurijs et molestijs a paganis. cōtingit nonnunq̄ q̄ ipi se vlcisci et vindicare querentes vbi possunt. anteq̄ in galeas reuertantur insultum aliquem faciunt paganos inuadendo et quādoq̄ vulnerando ⁊c. et ita cursim galeas intrando ⁊c. Cuius rei gratia ipi infideles se vlciscuntur in peregrinos remanentes. quandoq̄ etiam eos interficiendo. Unde cōsultius videtur q̄ remanentes peregrini rogatos faciant recedentes quatenus propter deum et eorum salutem patientiam seruent. et nusq̄ vltionem sumāt de paganis. ne dum ipi recedentes euaserint. remanētes periclitentur vt sepe numero cōpertum est factum fuisse.

Je igitur. xxij Julij que erat festum sancte marie magdalene cōperegrini fratres nostri Hierosolymā exeuntes ad galeas reuertebātur que in portu Joppen si eorum reditum expectabant. Hos vero videlicet decē et octo ex omni illa multitudine. deuotione et desiderio affecti sanctam visitandi katherinam in monte Synai. aliq̄ loca perlustrandi. remansimus Hierosolymis. xxxiij. diebus vchementem estum et intensum solis calorem metuentes. qui nos iter illud graue per desertum tunc arripere prohibebat. Illis autem diebus intermedijs crebro et sepe numero sancta visitauimus loca in Hierusalem et circumquaq̄.

Sunt autem nomina eorum qui remanserunt et ad sanctam katherinā simul perrexerunt ista. Que vtinā atq̄ vtinam sint scripta in libro vite

Dominus Johannes Comes de Solms dominus in Wyntzenberg. omnibus quidem etate iunior. sed animo non minimus. et nobilitate nulli aliorum secundus. immo omnibus preclarior priorq̄.

Dominus Bernardus de Breidenbach tunc quidem Camerarius nunc vero etiam Decanus sacre metropolitane ecclesie Moguntinē. huius operis auctor principalis Dominus philippus de bicken miles.

Cum his erat inter ceteros eorum familiares pictor ille artificiosus et subtilis Erhardus rezvich de Traiccto inferiori qui omnia loca in hoc opere depicta docta manu et figiavit.

Dominus Maximinus cognomento smasmus de Roppelstein et dñs in Doineck.

Dominus Uernandus de mernarve baro.

Dominus Caspar de bulach miles.

Dominus Georgius marx miles.

Dominus Nicolaus dictus maior in kurt miles. Cum quibus preter alios eis seruiētes. erant etiam duo fratres minores Paulus ⁊ Thomas multarum linguarum periti.

Dominus Henricus de scharvenberg miles.

Dominus Caspar de Sienli miles.

Dominus Sigismundus de marzbach miles.

Dominus Petrus velsch miles.

Dominus Johannes lazinus archidiaconus et canonicus ecclesie transiluanensis in vngaria.

Pater Felix fabri de ordine predicatorum. sacre pagine lector Almensis et predicator egregius. qui etiam antea in sancta fuit terra: multa et perius.

Je itaq; xxiiij. Augusti. que erat festum sancti Bartholomei apostoli rebus omnibus per desertum nobis necessarijs dispositis: hora vespertina sanctam exiimus ciuitatem Hierosolymam. et cunctam ferentes suppellectilem nostram in asinis: in Bethleem post solis peruenimus occasum

In quantis autem fuerimus angustijs inter viam istam paruam faciendū propter insidias paganorū et laborem habitū cum vino quod nos ducebamus: silere malo q̄ recitare. bono respectu. Mansimus autem biduo in bethleem et omnia sancta visitauimus loca: de quibus supra mentio est facta.

Die autem illucescente. xxvij. Augusti exeuntes de bethleem inclinata iam die in vterem venimus ciuitatem Ebron. vbi etiā sancta accessimus loca: speluncam sc̄z duplicem/et agrum damascenum: et reliqua supra memorata. Presertim autem monasterium sancti Georgij quod greci monachi inhabitant intrauimus. in quo et cathedra est eiusdem martiris almi: habens anulos. xxxix. quam sarraceni multum venerantur at circumponunt collis eorum qui a demonijs vexantur et freneticis qui ex eius contactu statim liberantur. quā et nos nostris apposuimus collis exemplo sarracenorum prouocati: qui itidem ante nos faciebant. Illic prope vestigia equi sancti ipsius Georgij manifeste et clare adhuc videntur terre impressa vbi quondā equitauit. de qua terra paululum asportauimus nobiscum.

In crastino vero id est. xxviii. Augusti mane ante lucē egressi tota ambulanim⁹ die vsq; post solis occasum vsq; ad locū quendā vbi inuenta solitaria et grandī quadā domo nocte eadē mansimus in illa. Ibi terminantur montana et incipit planicies fructifera satis amena. Faciendo iter illud transiuim⁹ secus quoddā castellū qd̄ ad sanctū Samuelē nuncupat. Inde ad sinistrā est oppidū sancti Abzabe dictū. vbi et hospitale quoddā est insigne sub ditione sarracenorū ex quo omnib; aduentantib; et elemosynā petentib; quarūcunq; etiā nationū vel sectarū hoib; panis p̄betur et oleū cum aliquo pulmentario rē. Ibi p̄ singulos dies mille ducenti panes coquantur qui pauperib; erogantur. Expense autē que p̄ annū in hōmī elemosynas ibidē sunt ad. xxiiij. milia ducatorū cōmuniter ascendunt.

Die altera id est. xxix. Augusti q̄ fuit decollatōis sancti Iohannis. mane surgentes proficiscbamur in Hazerā ciuitatē et venimus ad eā paulopost meridiē: nec tū intrauimus donec aduersa sereret. Nilio ipsius Trutzelmāni acquiescētes. qui id nobis dissuasit ne forte dñs eiusdē ciuitatē vna nobis surriperet vt sepe antea fecit peregrinis. Inter p̄gendū illa die ad multas venim⁹ cisternas ex qb; magno cū labore sarraceni hauistas aq̄s porrigūt p̄grinis p̄ter deū. Iuxta hāc ciuitatē Hazerā in ingressu ficulneā quandā vidim⁹ mire magnitudinis: p̄sertim in latū. q̄ septies in anno p̄ducit ficus: et dicunt ficus pharaonis. Itaq; cū sol occidisset ingressi sumus ciuitatē cū sarcinulis nr̄is: et cū magna difficultate domū inuenim⁹ in qua manere oportune possemus. Domus enī cōsuetā peregrinorū fuit nimis angusta pro tanta hominum et bestiarum multitudine capiēda. Tandem in curiam quandam solidam et plenam laterib; ex luto cōfectis detrusi: nocte illa et sequentib; omnib; doz miuimus sub diuo in terra. Ibiq; mansimus. xij. diebus: tedio maximo: egritudinib; q; grauib; affecti: quia malus aer est ibi. fallacijs quoq; dolis atq; fraudibus a Calino nostro et alijs infidelibus multipharie fuimus circumuenti et vexati. de quibus longum esset scribere per singula. Est autem Hazerā ciuitas duplo maior et amplior in circumferentia q̄ Hierosolyma: sed impar ei in edificiorū structura Et distat ad duo dumtaxat miliaria italica a mari. Eratq; quondā metropolis philistinorū Haza dicta. de qua habetur Iudicum. xvi. q̄ Samson ibi ad mulierem ingressus quā adamauerat cum id p̄rebuisset apud philistim: circumdederunt eum positis custodib; et insidijs: vt exeuntē mane occiderent. Sed samson nocte confurgens media: apprehendit ambas fores porte cū postib; suis et sera. impositasq; humeris portauit ad verticē montis q̄ respicit hebron. Postea idē delusus p̄ dalilam quā adamauit que habitabat in valle forctb; captus. et eructis sibi oculis ductus fuit in

hanc ciuitatem vbi cum philisti vinctum cathenis et clausum in carcere molere fecerunt. Tandem adductus coram principibus philistinum et omni frequentia ut luderet: inuocato deo suo: apprehendit ambas columnas quibus domus omnis imminerebat in qua agebant conuiuia pro eius captione. Alteram dextera alteram sinistra tenens. et concussit eas adeo fortiter quod domus cecidit super omnes principes et ceteram multitudinem que ibi erat. Nam de tecto et solaris circiter tria milia hominum vtriusque sexus spectabant ludentem samson. Et ita multo plures interfecit moriens quam ante viuus occiderat. Domus autem illa templum dagon erat: cuius adhuc hodie ibi cernuntur ruine.

Die tandem. ix. septembris extra ciuitatem secessimus in campum vbi cameli stabant. xxiij. nobis per trutzelmannum dispositi. qui et tunc a nobis recedens Hierosolimam repedabat. calino minori in locum suum subrogato. qui deinceps nos duceret reduceretque iuxta condictum.

Die vero. x. septembris de campo illo nos mouentes: per planicies secessimus. habentes mare magnum ad dexteram: et terram sanctam ad sinistram. contra nos vero ad plagam meridionalem desertum magnum et vastam solitudinem in quam conabamur. Peruenientes autem iuxta quandam villulam lebbem dictam: ad vnum miliaere de Bazera. ibi nocte mansimus illa propter infirmos nostros: qui lento gradu incedebant fixisque tentorijs discurrimus per regionem ad colligendum pauca ligna. Neque enim sunt illis in locis nisi arbutule aride: quas radicitus euellentes composuimus in fomentum ignis pro coctione etc. Est quidem in loco illo puteus magnus et altus sed aquis vacuus. de quo dicunt beatam virginem cum puero iesu et ioseph dum in egyptum fugerent aquas hausisse et ibi pro noctasse.

Inde mane crastino id est. xi. septembris surgentes transiimus per sabulosam planiciem adeo spaciosam quod non vidimus eius finem nisi ab occidente vbi mari magno cingebatur. tandem in regionem quandam venimus: que lingua arabica Lazvatha appellatur: sed latina Lades. Ibi in cliuo cuiusdam arenosi monticuli fixis tentorijs mansimus: dispersi iterum in regione pro lignis colligendis ut prius. et afferebatur nobis aqua in vtribus a longe: que nause et abominationi nobis quam refrigerio magis erat propter eius corruptionem in vtribus. Eadem nocte pluuiam parvam habuimus: que tamen rarissima est in locis illis. Porro inter procedendum terra magis ac magis deserta fieri et hominibus inhabitabilis incipiebat. Nam et ipsa eadem die in verum venimus desertum: in quo nunquam habitauit homo: nec moratus est filius hominis. vbi terra nec arari potest nec feri. per quam progrediendo non villam / non ciuitatem / non oppidum / immo nec domum: aut tugurium vidimus. non agros / non vineas / non ortos / non arbores / non nemora aut siluas: sed terram solis ardoribus adustam: sterilem penitus et infructuosam. torrentibus / collibus / et montibus abundantem: qui horrois speciem et mortis imaginem preferunt. Vidimus sepe numero per desertum quasi fumum maximum quem ab ignibus ascendere putabamus: sed in dies experiebamur hunc pulueris et arene tenuis et subtilis que a vento mouebatur esse eleuationem. Nam et inde plerumque monticuli sunt et vbi hodie via est plana: cras monte collecto / ex arena vi ventorum agitata: mons est et locus inuis factus.

Ita pedetentim proficiscendo venimus. xij. die septembris in locum dictum Bayon. vbi in torrete lato de solo albissimo fiximus papiliones. nec alia nobis erat aqua nisi in vtribus corrupta. nec panes alij nisi parimates siue biscotti. nec ligna pro igne nisi radices herbarum. et omnia que de Bazera recentia tulimus defecerant. Eodem sero arabes nostros vidimus subcinericios coquere panes.

Rursus die. xij. septembris in torrentem magnam incidimus ab utroque latere montibus circumcinctam. que arabes noiant vadalar: vbi coluquintida in copia magna reperimus. Sequenti die que fuit. xiiij. septembris vastiore solitudine quam heri et nudius tertius intrauimus: vbi deinceps nec homines nec bestias vidimus aut aues: nisi duratam strutiones

qui morantur in deserto. venimusque inter altissima montana et sterilissima non nisi limpidissimis et abruptissimis petris coagulata. in loco arenoso magare dicto tentoria figentes motes vero pro sui singulari vastitate arabice gebelbelel nuncupantur.

Porro die. xv. in desertum rigidissimum et frigidissimum contra morem orientaliu regionum venientes: mansimus in loco ubi gleba erat albissima et petra quasi creta. zambulum vero quasi calx postquam extinguit. et vocatur locus ille arabice mynscheue.

In crastino id est die. xvi. septembris processimus per regionem nimis rigidam et latissimam que contra orientem finem non habet quam eques transiens non potest in duobus mensibus venire (ut ferebatur) ubi hominum sit habitatio. nec tamen illa inuenta finis est illius deserti. estimaturque a nonnullis quod sit pars torride zone que duret usque ad paradysum terrestrem. die illa in extremitatibus eius ambulantes venimus in alberock.

Die vero sequenti id est. xvij. septembris in mesmar ad radices montis eminentissimi quem nominant caleb qui artificialiter videbatur factus.

Inde recedentes die. xvij. septembris pambulata terra saluginis ubi ros/montes: valles/saxa et arena instar salis sunt. venimus in torrentem quem aquosum dicebant sed non erat.

Die vero. xix. septembris in montana venimus quibus alonge vidimus montem dei Oreb: et Synai ad levam: ad dexteram vero mare rubrum. Nam distabant a nobis adhuc quattuor diebus. Ibi facta collatione descendimus pedites propter pruptas petras et saltus precipites: viam valde piculosam: et mansimus in loco qui dicitur Ramathym per diem unam et noctem propter infirmos: in cavernis suppendentibus petris latitantes. nec erat ibi aqua nec arbores aut virgulta.

In crastino id est. xx. septembris diluculo surgentes montana asperrima ingrediebamur: ubi nihil nisi arbores quedam valde spinose erant que tunc temporibus florentes locum optimo replebant odore unde quasi recreabamur. Dicunt quidam de illis spinis dnicam coronam plexam fuisse. et ideo de illis assumpsimus nobiscum. Porro montes illi et utraque parte vallis non modo steriles erant sed petrosi et scopulosi supra modum micrum coloris rubei et nigri et videbantur saxa in solis refulgencia quasi essent oleo inuncta. Ibi grandem bestiam vidimus maiorem camelo: et assererat calinus noster eam esse unicornem. Ibi etiam pastorem prospeximus minantem gregem per crepidinem montis quod mirabile fuit in oculis nostris: eo quod diu hominem non vidissemus aut bestiam saltu domesticam. Advesperascente die mansimus in loco dicto scholie.

Porro bos inter labores et viarum difficilium discrimina hanc solam meritis haud dubium beatissime virginis et martiris Katherine habuimus consolationem quod stellam quandam ceteris fulgentior: post medium noctis semper in plaga vidimus exurgere meridionali: quam stellam sancte Katherine appellant. Hec supra montem Synai stans viam nobis ante diem demonstrabat. et quicunque ab ea declinauimus viam nostram perlongari habuimus indubitatum.

Tandem die. xxi. septembris contra meridiem: vallem quandam in gressu montem sanctum Synai cunctis eminentioribus montibus in vertice montium vidimus eleuatum. in cuius aspectu gauisi fuimus ultra modum. verumtamen longe adhuc a nobis aberat. neque vllam particularem determinationem in eo cernere potuimus: sed dumtaxat molem ipsam vidimus sub obscuram. Porro cum sol iam ad occasum vergeret. venimus in locum dictum abalharock et est planities magna: altis montibus undique cincta. signanter a parte meridionali. et ibi tentoria fiximus et noctem egimus illam. Dicitur autem quod in illa planicie Moyses custodiebat greges Jetro soceri sui. Et vidimus in petra cauaturam in qua dicitur ipse vir sanctus sedisse frequenter et dormiuisse. De illo enim loco totam poterat planiciem facile perspicere et creditum sibi gregem. Credendum est etiam quod domus et habitatio Jetro sacerdotis Madian et templum idoli sui non longe a campo illo distabat. Posuimus autem tentoria nostra contra viam que ducit inter altos montes per vallem ad interiora per quam Moyses suos minabat greges ad montem Synai. per quam et nos transire in crastinum eramus.

Altera die que est vicesimasecunda septembris valde mane surgentes ad interiora deserti proficiscebamur per vallem abruptissimis petris clausam. et venimus ad aliquam planiciem arenosam de ruffa arena sicut et montes rubei erant in regione illa. Erat autem planicies illa lata et vallis longa attingens radices sancti montis Synai et in hac valle creditur filij israel habitasse et per tribus et familias suas tabernacula fixisse illo tempore quo moyses cum domino in monte loquebatur. Vidimus etiam locum eminentem supra petram in modum cathedre predicantis. In quo dicitur moyses legem postmodum promulgasse. Cum autem valem illam ascenderemus adhaeruerunt nobis multi arabes nobiscum ad locum ad quem festinauimus properantes: nec aliquid a nobis exigerunt. Igitur cum ad radices altissimorum montium per latam valem per austrum viam faceremus: pervertimus nos ad quandam valem angustam et profundam saxosam et asperam. eamque intrauimus lento gradu: eo quod via mala esset maiorem in modum. In processu vero monasterium ante nos habuimus sancte Katherine in radice montis Synai situm. ad cuius conspectum in genti gaudio et ultra quam credi potest leticia magna fuimus affecti. Quoniam multis iam emensis diebus domum vel habitatum hominum non vidimus ullam. et nunc exoptatum pridem nostrum peregrinationis terminum ad quem sub oculis habebamus.

Itaque monasterium ingressi et a monachis charitative suscepti cunctam nostram suppellectilem et sarcinas vniuersas ad cellas intulimus nobis assignatas. Porro ad audiendam missam in capella festinauimus latinorum eo quod nondum hora esset meridiana. Reliquam illius diei partem in monasterio exegimus quieti operam necessariam indulgentes. Sed neque in crastino. id est. xxiiij. die septembris montes sanctos Oreb et Synai ascendere volebamus propter infirmos et valitudinarios: qui ex labore itineris numerum adhuc erant fatigati.

Porro die. xxiiij. septembris ante lucem monasterium egressi. acceptis victualibus que per biduum sufficerent montem sanctum Oreb ascendere conabamur. Conscendentibus ergo nobis proreceptus fons ille viuus nobis morobuius fuit. qui ab initio ibi miraculose emanauit: et causa quam infra dicam. et precedenti per montis crepidinem viam asperam atque oppido saxosam. venimus ad capellam que beate Marie titulo venerabilis habetur: in memoriam subscripte rei quondam fundata. Quodam namque tempore serpentes. vipere. buffones. et alia animalia venenosa adeo in monasterio et per eius circuitum multiplicata increuerunt quod monachi hac necessitate compulsi locum penitus deserere decreuerunt. Verum communi prius ordinata processione ipsi monachi montem sanctum ascendere et locis illis valedicere statuerunt anteaquam cum rebus suis inde migrarent. Quo facto cum in eum locum tristes mestique redissent ubi hodie dicta capella est sita: ecce virgo gloriosa mater domini dulcissima eis ne a loco tam sancto discederent precepit: securitateque pollicita morus disparuit. Monachi vero metuentes ne forte fantasma esset quod viderant: deum deuotius exorauerunt ut si vera fuisset apparitio id aliquid eis signo dato ostendere dignaretur. Porro eis orantibus fons viuus de sub pedibus eorum emanans: ipsos maiorem in modum lenificauit. qui usque hodie iugiter scaturiens ascendentibus montem illum siue descendentibus multe est consolatio. Sed et vermes venenosi non modo percul inde aufugerunt sed usque in hodiernum diem nequeunt appropinquare loco eidem.

Ab illo loco ascendentes multo cum labore ad arcum venimus lapideum: qui ab vno latere crepidinis usque in aliud tensus in modum porte curuatur. Certaque didicimus narratione quod nullus iudeorum hanc potest ingredi portam. et hoc pluries fertur probatum. Demum in summitate illius montis peruenientes in quandam quasi planiciem deuenimus vnum montem oreb sine alterius cuiuscumque montis glutinatione in altum erigebatur. Nam inferior res motes omnes sibi coherent. In ipsius montis oreb pede capellam reperimus sancti helie. quam et per ostium quoddam ingressi sumus. Sunt autem tres capelle vno muroque ambitu clausae et ostio vno. Prima est sancte Marine. secunda sancti helie. tertia sancti helie. et in quolibet earum est indulgentia septembris cum totidem carenis. In hunc locum zelosissimus ipse domini vates helias se recepit: postquam memorabile illud pergit facinus de consecratione prophetarum baal et interfectione eorum qui erant numero quadringenti quinquaginta

vi. quos conuictos et cōprehensos duxit ad torrentem cyson. et ibi eos occidit ad
vnum. vt diffuse habetur. iij. Regum. xviij. ca. Quo cōperto et cognito Jezabel ne-
quissima mulier. dixit p nuncium ad heliam. hec faciant mihi dñi et hec addant nisi
hac hora cras posuero animā tuā sicut aiām vnus ex illis. Timuit ergo helias et
abiens in desertum piccit se subter vnā iuniperū: petiuitq; anime sue vt moreretur.
Cūq; obdormiisset in vmbra iuniperi. Ecce angelus dñi tetigit eum dixitq; illi.
Surge et cōmede. Resperit et ecce ad caput suum subcinericius panis et vas aque.
Comedit ergo et bibit: et rursus obdormiuit. Rursusq; angelus dñi scdo tetigit
eum dixitq; Surge cōmede. grandis enī tibi restat via. Qui surgens comedit et bi-
bit. et ambulauit in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et quadraginta no-
ctibus vsq; ad montē dei ozeb. Cūq; venisset illuc mansit in spelunca illa de qua
hic dicitur. et ecce sermo dñi ad eum dicens. Quid hic agis helia? At ille respondit.
Zelo zelatus sum p dño exercitū. q; dereliquerūt pactū dñi filij israel. Altaria tua
destruxerūt: et pphas tuos occiderūt: et relictus sum ego solus. et querūt aiām meā vt
auferāt eam zc. Ibi etiā in ostio spelunce stans vidit dñm in sibilo aure tenuis et ac-
cepit ab eo in mandatis vt vngeret. pphetaz p se heliseū filiū Saphat. vt habet. iij.
Regū. xix. ca. Ab hoc ergo loco sancto ppreceps ascendētes venimus ad grandem
petrā de monte abscisam que in viā fertur cecidisse dum helias in verticem montis
ascendere vellet. significans ipm pphetam in iudeā prius redire debere. et heliseum
loco sui cōsecrare vt iam dictum est. Inde rursus in summitatē quandā venimus
montis eiusdē. vbi in petra voraginē illam vidimus miraculose factā: in quā Moi-
ses iussu dei se recepit dum posteriora eius vidit. Optauerat equidē videre faciē ei?
dicens. si inueni gratiā coram te: ostende mihi gloriā tuā. ad quē deus. Ego inquit
ostendam tibi omē bonū zc. Rursusq; nō poteris ait videre faciē meam: nō enī vi-
debit me homo et viuet. ecce inquit est locus apud me et stabis sup petram: cūq; p-
transibit gloria mea ponā te in foramen petre. et ptegam te dextera mea donec trāse-
am. tollamq; manū meā et videbis posteriora mea: faciē autē meā videre nō poteris.
vt habetur Exodi. xxxij. In ipam voraginē licet artam et strictā in qua moises tūc
stetit recuruus: peregrini se immittere solent ex deuotione. Inde in cacumen sanctis-
simi montis ozeb puenimus. Ibi parua quedā et pulcra est edificata capella ferreo
ostio firmiter clausa: statq; in eo loco vbi sanctus propheta Moises decalogum in
duabus tabulis lapideis digito dei exaratam accepit. stans cum domino solus sup
verticē montis Synai. de quo ita habetur Exodi. xxxij. Ascendit moises in mon-
tem synai sicut ei preceperat deus. portans secū duas tabulas quas presciderat in
star prior. Cūq; descendisset dñs per nubem. stetit moises coram eo inuocans no-
men dñi. quo transeunte festinus moises curuatus est. pnus in terrā. et adorans ait.
Dñator dñe deus misericors et clemens. patēs ac multe misericordie ac verus. qui
custodis misericordiam in milia. qui auferis iniquitatem et scelera atq; peccata. nul-
lusq; apud te per se innocens est. qui reddis iniquitatem patrum in filijs ac nepoti-
bus in terciā et quartā progeniem zc. Fuit ergo ibi vir sanctissimus moises cum
domino quadraginta dies et quadraginta noctes: panem nō comedens et aquā nō
bibens. Cūq; descendisset de mōte Synai. tenebat duas tabulas testimoniū. et igno-
rabat q; cornuta esset facies sua ex psortio sermonis dei. qd videntes Aaron et filij
israel: timuerūt ppe accedere. vnde et posuit velamen sup faciē suā qñ loquebatur ad
eos: vt habetur ibidem. Hanc capellam aperiente nobis fratre qui de monasterio
nobiscū ascenderat: discalciatis nudisq; pedib; p reuerentia loci intrauimus. nosq;
vt iustū erat deuotius pstrauimus in terrā. et locū illū in quo moises legē de manu
dñi accepit duob; signatū lapidib; reuerenter deosculabamur. Ad latus dicte capel-
le spacio. xv. passuum est spelunca quā et ingressi sumus: in qua Moises ieiunauit:
xl. dieb; et. xl. noctib; vt legem dñi accipe mereretur. supra illā vero iam dictam spe-
luncam est quedam muschkea ad quam quotidie confluunt peregrini arabes et sar-
raceni ob honorem moisi quem valde venerantur: asseruntq; magnū fuisse pphetam

Brandis insup est ibi cisterna bonā continens aquam z frigidam atqz sanam valde
de qua dicit moisen aquā hāuisse. vnde z fons moisi appellat. p circuitum grandes
ibi apparent muroz ruine. et credit ibi olim monasteriū fuisse. Habet mons iste hoc
singulare. q rotundus sursum p tenditur. nec alijs montibz p dependet. nec tñ omi-
bus altior est. sed omibz singularior z ascensu difficilior. Sunt enī a monastecio in
eius vsqz summitatē circiter septē milia graduū. demptis locis in quibz rectis passi-
bus ascenditur. et nō p gradus. Ex illo monte sancto mare rubrū pserimus et sy-
num indicum ac brachiū illud maris eiusdē in quo pharao psequens filios israel
fuit submersus. In prefata capella est plenaria oim peccatoz remissio. ex qua egressi
si confedentes fecimus collationē. vt ad residuos labores essemus expeditiores.
Expleta collatione paululūqz recreati descendimus de monte cōtra occidentē ppre-
ceps viam piculosam. terribilē. et saltuosam valde tandemqz venimus ad monaste-
rium ad. xl. sanctos nuncupatū. vbi modica facta pausatione montē Synai p viā
adhuc longe asperiorē et duriorē ascendimus p inuias crepidines. per scopulos
pruptos. per petras suppendentes. p horribiles saltus. perqz picipites cliuos. p in-
sensissimos desup solis ardores. hoc vero solum habuimus refrigeriū. q duos in
tali ascensu fontes reperimus aquā frigidam cōtinentes vnde refocillabamur.
Porro cum iam pene in cacumen venissemus: reperimus collum montis adeo tor-
tuosum ac longum q obstupimus. nec alia erat nobis via. Itaqz p scopulos nos
sursum traximus. Atqz multos post labores et sudores in summitatē montis pueni-
mus. erat aut dies. xxv. septembris. Igitur ad locū illum sanctissimū accedentes in
quem angeli gloriose virginis et martiris katherine corpus ex Alexandria detule-
runt. in quo etiā loco p trecentos iacuit annos sub angelicis excubijs. donec scilicet
cuidam abbati fuit reuelatū: vt corpus sacrum inde tollens ad monasteriū vbi iam
est transferret: cum ingenti leticia et exultatōne atqz deuotione. nos ibidem pstrau-
imus. ipm deosculantes. immo nos totos in locū sacri corpusculi inijcientes: eidem
corpora nostra cōmensurauimus. Est autē locus ille talis dispositōnis. Mons
Oreb et mons ille Synai suis cacuminibz per grande distinguuntur interval-
lum: sed radicibz iunguntur. At in eoz medio pfatum monasteriū. xl. sanctoꝝ est collo-
catū. Verum cacumen montis Synai vbi virgo beata Katherine vt dictū est fuit
deportata manibz angelicis. multū excedit cacumen montis oreb. sed et cūcta mons-
tium cacumina p circuitum eius. In summitate aut illius saxosa quedam extat pla-
nities. impressionē habens corpis humani nō ferro incisam nec arte aliqua factā:
sed ipa solidissima petra in modū cere mollis se prebuit ad contactū corporis sacri
formabile. Sunt et ibidem ex vtroqz latere sepulcri. alie quedā impressiones. signa
angelice custodie pferentes. qui ab hoc sacro corpusculo creduntur nunqz dis-
sisse. In hoc vt dixi loco supra q̄s credi potest gaudio afficiebamur. p eo q in extres-
mo nostre longissime et laboriose peregrinatōnis: atqz sumptuose termino constitu-
ti: nil nobis restare noueramus. nisi q ad patriū solū faciē nostrā (deo ppicio ali-
quando puenturi) cōuerteremus. Finita ergo oratione: iocundam ibi fecimus colla-
tionem comedentes et bibentes que apud nos erant. deo et virgini sacre iocundissi-
mas gratias psoluentes. Inde circumiacentes pserimus regiones: et longe lateqz
terram ptemplabamur. Videbatur aut nobis q dempto deserto p quod venimus
vndiqz rubro pcluderemur mari. Adeo parum videbatur a nobis distare. tribz vi-
delicet leucis solū cum tamen in veritate duoz distet spacio itinereqz dierū. In ipso
aut mari rubro plerasqz vidimus insulas steriles et desertas. sed vt vltra eiusdē ma-
ris rubri brachiū. altissima illa montana a longe pserimus in Thebayda regio-
ne. vbi sanctus Paulus. Anthonius et reliqui plurimi patres heremiticā vitam du-
xere. Ibi etiam videtur nominatissimus ille maris rubri portus Thor appellatus.
vbi omnes naues speciebz onuste aromaticis: ex India venientes applicant. Inde
Alexandriam et inde venetias pgentes: Unde in nostras z alias partes deferuntur
Ibi etiam desertum Helim et Sur vidimus. vbi moises cum filijs israel transiit

mari rubro. castra primum metabantur. Inde ad radicem montis huius sancti appli-
cantes. Ubi et maiorem partem quadraginta annorum quibus in solitudine vagaban-
tur exegerunt. Insup in regione que erat inter mare rubrū et montem Synai locus no-
bis demonstrabatur. in quo sanctorum virorum monasteriū fertur esse. quod moder-
nis temporibus nemo potest inuenire. Quis campanarū pulsus ad omnes horas cano-
nicas ibi quotidie audiatur. dixerunt tamen quidam arabes se in eo fuisse. sed mox ut
exierunt viam et monasteriū perdidisse. Nonnulli etiam ex fratribus monasterij sancte
Katherine conati sunt illud exquirere. qui dicunt se sonum quidem audiuisse campana-
rum. sed monasterium ipm minime inuenisse. Ex illo etiā loco ortum vidimus ames-
nissimum arboribus fructiferis cōstitutum. et presertim dactylis copiosus. qui est fratrum
ipsorum dicti monasterij sancte Katherine. Et hoc enim loco eminenti Phasga mons
maximus videtur. Phasga autem mons est maximus cōtinens in se multos particula-
res montes. Nā in hoc monte sunt Abarim et Hebo. qui sunt colles super quos ascen-
dit moyses ut videret terminos terre promissionis anteq̄ moreretur et in valle eiusdē mon-
tis in campestribus Hoab sepulture traderetur. ut patet Numeri. xxvij. et Deuteronio.
vltimo. Hic mons fuit in finibus moabitarū et amonitarū. diuidens terram eorū a ter-
ra amorreorum. quam postea possederunt Ruben et Gad. et dimidia tribus manasse
patet Deuteronomij. iij. Radices vero istius montis tangūt mare rubrum quod est ma-
re salissimū sicut dicitur Deuteronomij. iij. tam in textu q̄ in glosa. Unde isti montes di-
uidebant terram quam inhabitauerunt moabite et etiam amonite a terra quam in pos-
sessione receperunt israelite. vnde vsq̄ ad verticem eiusdem montis peruenit moyses. et
ex illo loco totam terram promissionis fuit cōtemplatus. Ibiq̄ mortuus est. et in valle
eiusdem montis vbi fuerunt campestria moab sepultus est. et vsq̄ hodie occultatus.
Super istum montem phasga ascendit Balaam ariolus cum Balach rege moabita-
rum. ut malediceret populo israelitico. cuius maledictionē dominus cōuertit in benedi-
ctionē. ut habetur Numeri. xxiiij. Ex quo patet q̄ mons ille fuit mons diuisionis. qz
terminos malorum a bonorum terminis diuidebat. Benedictionis vero quia domini
per Balaam. pphetam benedictionē populo israelitico cōferebat.

Item mons speculationis quia inde moyses terre promissionis terminos p̄uidebat.

Euoluto hore vnius spacio: descendimus per viam qua ascenderam⁹. et ad fontem
accessimus sancte Katherine. vbi etiam virgulas excidimus quas dicunt esse eiusdē spe-
ciei cuius erat rubus in quo dominus apparuit moysi. quas etiā valere asserunt et p̄desse
valde morbum patientibus caducum. dum eas secum ferunt. Post multum tandem la-
borem habitum: deuenimus ad monasterium. xl. sanctorum vbi et nocte illa quicuis-
mus. Hoc monasterium olim monachis abundabat viris sanctis. quodam autē tem-
pore irruentibus in eos paganis de thoz. xl. ex eis monachi martyrio vitā finiure gla-
dij animaduersione. qui et ibidem sunt sepulti. vnde etiam ad. xl. sanctos nuncupatur.
Jam vero duo dumtaxat monachi ex monasterio sancte Katherine illac ponuntur. mul-
tas crebro inquietudines et molestias ab arabibus sustinentes. Omnia illius monaste-
rij edificia ex luto et arundinibus cōstant. sola ecclesia dempta. et nuro monasteriū cin-
gente. Habetq̄ ortum anatum satis et longum per descensum vallis sed nō
multū latum. Oliuis. amygdalis. ficibus et alijs arboribus abundantem. propter qd̄
magnum habuerunt prouentus olim monachi sancte Katherine ex orto illo. sed per lo-
custas et brucos ab aliquot annis omnia vastata et cōsumpta. In eodem orto est parua
quedam capella in spelunca in qua sanctus Onofrius anachoriticam vitā fertur du-
xisse. ut in eius legēda habetur. In prefato monasterio cibo refecti et potu. reperitq̄ ca-
melis nostris iuxta maceriam dicti orti descendimus in vallem. ut girando montē dei
oreb in monasterium sancte Katherine reuerteremur. Inuenimusq̄ ad radices montis
petram oreb. vbi moyses percussit virga bis silicez. et egressę sunt aque largissime in duo
decim locis petre. iuxta numerum duodecim tribuum israel. Est autem petra illa singu-
laris. nulli coherens monti. sed propriū faciens coagulum: in maioris miraculi signū.

Et super te multa habentur Numeri. xx. capitulo. vbi inter cetera ita dicitur. Cum venissent filij israel in desertum Syn et populus maneret in caedes. indigeretq; aqua coierunt aduersus Aaron et Moysen. ac versi in seditione dixerunt. cur eduxistis ecclesiam domini in solitudinem. vt et nos et nostra iumenta moriamur. Quare nos fecistis ascendere de egipto. et adduxistis in locum istum pessimum qui feri non potest. nec ficum gignit. nec vineas nec malagranata. Insuper et aqua non habet ad bibendum. Tandem ad preces moysi et aaron ait dominus. Tolle virgam et congrega populum tuum et aaron frater tuus. et loquimini ad petram coram eis. et illa dabit aquas. cumq; eduxeris aquas de petra. bibet omnis multitudo et iumenta eius etc.

Inde paululum procedentes venimus iuxta locum illum vbi Chozeh filius Isaar. filij chaath. filij leui et dathan atq; abylon. filij eliab on q; pheleph de filiis ruben surrexerunt contra moysen. alij quoq; filiorum israel ducenti quinquaginta viri proceres synagoge. et qui tempore concilij per nomina vocabantur steterunt aduersus moysen et aaron et dixerunt. Sufficiat vobis quia omnis multitudo sanctorum est. et in ipsis est dominus. cur eleuamini super populum domini. et multa hunc in modum. Tandem ait dominus ad moysen. precipe vniuerso populo vt separetur a tabernaculis chozeh dathan et abylon. quo facto dathan et abylon egressi. stabant in introitu papilionum suarum cum vxoribus et liberis et omni frequentia. et ecce dirupta est terra sub pedibus eorum. et apertens os suum deglutit eos cum tabernaculis suis et vniuersam substantiam eorum. descendentesq; viu in infernum. operi huano et perierunt de medio multitudinis. sed et ignis egressus a domino. interfecit ducentos quinquaginta viros qui offerbant incensum vt habetur Numeri. xvi. ca. Ibi quondam insigne fuit monasterium ad sanctos Cosmam et Damianum appellatum. per sanctum Anastasium quondam fundatum. vbi hodie duo ex fratribus monasterij sancte katherine manent. Et ibi ortus et vinea in eo loco vbi res iam dicta fuit gesta. Inde non longe est fons ille de quo moyses dedit populo bibere aquas maledictionis. ex quo potu multi filiorum israel mortui ibidem sunt sepulti post vituli conflationem. Ibi de proximo est sepultura fratrum vbi plus q. ix. milia de scriptorum quiescunt corpora monachorum. Ibi et vallis Tholas dictas. vbi desolatum quoddam est claustrum sancti Iohannis clumachi nuncupatum. Ubi et quedam spelunca est in qua quondam sancti patres vitam rigidamq; penitentiam egerunt. Inde in campum venimus quendam satis latum. vbi iussit moyses expectare filios israel dum ascenderet ipse et Josue minister eius in montem Synai ad deum. dicens senioribus. expectate hic donec reuertamur ad vos. habetis Aaron et Hur vobiscum. si quid natum fuerit questionis referetis ad eos vt habetur Exodi. xxiii. Itaq; circuitu per girum monte orb. venimus in viam vallemq; saxosam et strictam per quam in monasterium sancte katherine reuertebamur.

Je. xxvi. mensis septembris mane surgentes. omnes nos per confessiones et alias deuotiones preparauimus ad sacras reliquias in prefato monasterio sancte katherine videndas. Igitur congregatis nobis omnibus in ecclesiam venit abbas monasterij cum monachis suis. ad tumba beatissime virginis katherine multis accensis candelis circumstantes suo more antiphonas quasdam in lingua greca decantauerunt. Tandem cum difficultate tumba ipsa patefacta. accessit prior abbas ipse et cum reuerentia deosculatus est sacrum virginis caput. diuine vtiq; sapientie gazophilatium speciale. Pari modo omnes monachi vnus post vnus faciebant. quos nos peregrini imitantes ex ordine sequebamur. sacras reliquias deosculantes cum deuotione. etiam rebus nostris iocalibus easdem contingentes. De bombice autem in qua sacri corporis membra quiescunt dedit abbas omnibus nobis paululum. quam accipientes animo gratissimo. intinimus in lampadem que in cappella sancte Marie de rubo pendet.

Porro tumba ipsa est in dextera parte chozi in eminentiori loco posita de marmore candido et polito facta. in qua sacrum virginis caput. due manus. et quedam alia corporis

membra recondita cōseruantur. Alia vero per mundū varijs sunt in ecclesijs dispersa. Dehinc in eodem latere chori paruum est ostiolum per quod intratur ad aliam quamdam sanctissimā capellā que dicitur sancte marie de rubo. Ibi enim sub altari est locus vbi stetit rubus ardens qui non comburabatur. ad quem dñs moyses vellet accedere dictum est ei. Solue calciamentum de pedibus tuis ꝛc qđ et nobis monachi in memoriā reducentes iusserunt vt iidem faceremus. qđ et fecimus atq; ita nudi pedes ingressi locum sanctū debita reuerentia deosculati venerabamur. Estq; ibi plenaria peccatorū remissio sicut et circa tumbam sancte katherine. Sunt preterea plures capelle per circuitum illius ecclesie in quib; magne sunt indulgentie. puta in loco vbi iussit dñs moysi vt assumptis secum Aaron Nadab et Abiu et septuaginta de senioribus israhel ascenderet in montem et alijs similibus. sed de his breuitatis amore silere malo q̄ longum frustra texere sermonem. In duodecim etiā columnis ecclesie. plures sunt reliquie cōseruantur et quorū festiuitates per duodecim menses anni sollemnifantur a grecis. Est etiā ibi capella quedam latinoꝝ exilis satis et inornata vbi sacerdotes nostri missas celebrantes laycos milites communicauerunt. Est etiā ibi ecclesia quedam sarracenoꝝ siue muschkea satis lata ꝛ iuxta modum eorū pulchra. turrim quandam habet annexam quam arabes et sarraceni illo venientes frequentant. Nam et ipsi sanctam venerantur katherinam. et sepius eam veniunt visitatum. Est autem dictum monasteriū situm in valle inter medios montes altissimos muro circumdatum. a iustiniano imperatore primitus fundatum. Est q; primum monasteriū in greca natione ordinis illius sunt enim monachi de regula sancti Basilij sub ritu grecorū. Campanas nō pulsant sed anulis ereis sonitus faciunt. p̄ conuocatione fratrum ad horas canonicas. Multi sunt in eo monachi antiqui pauperes cellulas inhabitātes et viles. factas ex luto. magnam quoq; seruāt asperitatem in vestitu. et abstinentiam in victu. sunt tamen omnes p̄ prietarū. manibus suis laborantes. ementes et vendentes. et liuor ac cōtentio iugiter est inter eos. forte in penam et vltionem sue inobedientie. quia ecclesie Romane non sunt subiecti. Ortum insignem et pulchrum varijs et multis cōstitum arboribus habent monasterio cōtiguū et annexū. et fertur q; in eo orto vitulus aureus per Aaron fuit conflat. Est etiā in eo lapis magnus et rotundus ad quem dicitur moyses tabulas cōfregisse. in quibus lex digito dei fuit exarata vbi cognouit populum idolatrasse. Per ortum illum aqua decurrit maledictionis cognominata. de qua ad iussu moysi populus bibit et inter bibendū actores criminis et rei idolatrie agnoscebātur. In eodem orto vidimus in summitate montis quasi vitulum quandam grandem lapideū in supercilio montis stantem. et dixerūt nobis monachi q; nemo eundem vitulū superius posset inuenire. licet inferius videatur. vnde nōnulli superstitione dicunt diabolum vitulum cōflatilem illuc deportasse.

In hac valle in qua prefatum est monasterium atq; etiā in alijs vallibus per circumdatum montis Synai. manna inuenitur in Augusto et Septembri dumtaxat. quod monachi colligentes et Arabes: aduentantibus vendunt peregrinis. Cadit autem versus diem in modum rosis et pruinę. appendetq; gramini bus guttatim. lapidibus quoq; et folijs arborum. cunq; colligitur in vnum concurrat coagulum sicut pix. et ad solem vel ignem resoluitur. Est autem gustatum sicut mel dulce. dentibus adherens comedentis de eo multas cōparauimus partes. sed et de ligno illo de quo erat virga moysi sumpta: cum qua tanta fecit mirabilia in terra egipti in decem plagis. Porro in ipso monasterio grandis quedam est cisterna in petra incisa. aquis semper quasi miraculose abundans. Et dicit monachi meritis moysi illas se aquas habere. Inde omnia vasa nostra impleuimus vt per desertū aquas haberemus. quia iam tempus imminabat nostri recessus Arabes frequenter iuxta dictum sunt monasteriū. et mirum immodū ipm grauant. vā q; dietim abbas eiusdem monasterij octoginta vel centum arabes in panibus et pulvis bus pascere cogitur. In eodem monasterio omnium nationū et sectarum persone recis

pluntur ad ordinem. exceptis solis Armenis et Jacobinis. recepti autem more eorū vī-
uere tenentur. et instituta seruare grecorum.

De regressu de monte Synai versus Chayrum.

Ite igitur. xxvij. septembris illucescente rebus omnibus dispositis surrexim⁹
ante lucem vt recederemus. et ecce capitaneus arabum cum multis madiani-
tis suis cōplicibus iura sua iniusta a nobis exigens diu nos retardauit quo-
tandem placato pecunijs etiā camelarij nostri impedimento nobis fuere su-
is ritibus et cōtentionibus quibus etiā ad votum situm cōpescitis. profecti sumus in fer-
uore solis in nomine christi et sponse sue katberine. transeuntes per vallem per quam ⁊
veneramus. et nocte illa tentoria fiximus inter montana in loco sterili et arido. vbi vix
pauculam inuenimus materiam pro ignis nutrimento.

In crastino diluculo inde descendentes venimus in torrentē quendam delectabilem. pe-
trosis montibus conclusum. arboribus tamen plenum: quo pertransito cum in locum
quendam spaciosam venissemus onagros quosdam obuios nobis habuimus in decli-
uo montis. Inde sole iam occidente in locum dictum Elphat venimus vbi fixis ten-
torijs pernoctauimus. Eodem sero applicuerunt ad nos quidam sarraceni quattuor ca-
melos oneratos pomis et piris cistis inclusis ducentes. Pater enī monasterij sancte ka-
tberine per singulos annos in septembri mittere p̄suevit Soldano in Chayrum de fru-
ctibus qui per circumitū sancti montis Oreb et Synai crescunt quod munus eo gra-
tius habet Soldanus. quo ex locis illis sanctis sibi defertur. Inde suis charis cōmun-
nicans amicis. Cum eisdem ergo sarracenis per biduum sequens proficiscentes p̄ tor-
rentes delectabiles sed steriles ⁊ desertos. quorum aliqui de terra albilissima sunt in regio-
ne dicta laceraa. circumdati altis montibus in modum crete albescentibus.

Tandem die prima octobris venim⁹ de deujs deserti ad regiam et tritam viam. qua a
Bazera directe transitur in Chayrum. Est autem via illa biberitica. cuius pars vna ten-
dit de Chayro in Bazeram. alia in portum maris rubri Thor appellatum. in quem ex
India. xvi. dierum interuallo aromaticæ species aduehuntur in nauibus. que non cla-
uis aut alijs ferramentis sunt cōpacte. sed funibus quibusdam et ligneis tenaculis cō-
glutinate. et id hac ratione. Flaues enim ex India in prefatum portum transeuntes cir-
ca montes et scopulos magnetis necesse habent ire. Unde si ferrum in ipis esset nauibus
mor magnes eas attraheret et collideret penitus.

Porro inclinata iam die in torrentem incidimus dictuz ozonden. vbi figentes tentoria
propter aquas que illic reperiebatur nocte mansimus illa. Sunt enim in loco isto plu-
res fontes viui: aquas claras scaturientes. sunt et palme multe ibi. vñ suspicabamur illic
esse desertum helym in q̄ filij israel transito mari rubro castrametates inuenerūt duode-
cim fontes et septuaginta palmas. vt habetur Exodi. xv. ca. Porro locus vbi nocte il-
la mansimus plenus erat magnis pediculis qui dicuntur pediculi pharaonis. et gran-
des sunt instar nucum auillanarū. Postera ergo die id est secunda octobris mane surgē-
tes et ceptum iter agentes obuium habuimus mammalucū quendam cum quattuor ca-
melis: venientem de Thor. pergentē in Chayrum. hic vbi vidit dominos nostros pere-
grinos nobiles vna cum suis famulis armis accinctos (nam et enses et arcus cum sa-
gittis secum tulerant per desertum) interrogauit calinum nostrum cur homines alieni
per terram domini Soldani sic incederent armati. Respondentes peregrini dixerūt q̄
dum essent Hierosolymis intellexerunt quosdam pestilentes homines vagari per deser-
tum. et passim domini Soldani saluum cōductum violare spoliantes et depredantes
pretereuntes. Quibus resistere inquit et temerarijs obuiare ausibus eorū sumus pa-
rati. Ideo nos gladijs accinximus et munim⁹ arcibus vt illos insolentes pacis tur-
batores qui saluam guardiam domini Soldani infringunt si forte nos inuaderent cō-
dignis afficiam⁹ plagis. Quo responso ille cōtentus significauit nobis aliquot elapsis

diebus. naues ex India cum speciebus in sepe dictum portum Thoz venisse et actu in camelis Chayrum adduci. et inde per nylum in Alexandriam vbi galce venetiane illis mercibus onerande quātotius essent recessure. hāc ob causam maturauimus venire in Alexandria ne naues venetianas negligere mus.

Eodem die circa meridiem ad litus maris rubri latissimū et aridissimum venimus vbi vix figere tentoria poteramus. Illic peregrini quidam in noctis tenebris nos preterierunt qui de Hierusalē in Chayrum et inde in montē Synai transibant.

Alterā die id est tertia octobris ambulantes iuxta litus maris rubri. in eum locum venimus vbi moyses filios israel traduxit sicco pede per mare. ibi depositis vestimentis balneauim⁹. et more patrum baptisabamur in mari. Est autem aqua maris rubri nō rubea vt vulgus estimat. sed clara et salsa similis relique aque maris magni. Dicitur tamen mare rubrū. quia terra illic rubea est et montes adiacentes ad rubedinē tendunt. propter quod et mare ipm quasi rubrum esse videtur. Vel etiam ideo quia fuit figura sanguinis christi in cruce effusi atq; baptisimi. effusaciam et sanguine christi habentis. In litore maris huius ostrearum reperuntur cōchilia diuersarum specierum et figurarū. corallum quoq; album et pleraq; alia huiusmodi genera gemmarū. Ibi etiā in maris huius insulis lignum crescit rubeum ad modum presiliū. In ipso litore cōsedentes in iocunditate comedimus et bibimus que habebamus. vnde surgētes ad fontes moisi venimus sic dictos. quia ibi habitasse cum filiis israel perhibetur. Inde adequatis gregibus recedentes venimus in campum dictum banadam. adhuc iuxta litus maris. vbi et mansimus nocte illa.

Ane sequentis diei. pcedentes per litus maris venimus ad montana vbi mare rubrum finitur. Ibi magnifica quedam opera vidimus olū inchoata per regem quendam egiptiorum qui volebat mare rubrum deducere vsq; in nylum. et ita orientem et occidentē colligare vt naues ex India per mare rubrū in nylum deuenire. et inde in mare magnum descendere possent. Unde montes et colles petras et saxa pro meatu maris faciendo iussit transfodi. sed hoc opus grande non perfecit resistentibus sibi sapientibus egipti. quia per influxum maris rubri aqua nyli dulcis et apta ad potandum amaricaretur. et sterilis etiam fieret et fecunda. atq; his in vnum cōfluentibus aquis. magna pars egipti aquarū inundantia posset absorberi. Ita his et alijs causis ceptum negociū mansit infectum.

Ex hoc loco pergentes venimus in campum Choas dictum. vbi nec papilionem erigere ob ventorum impetū poteramus. nec aliquod ignis fomentum inuenire. Unde cōfractis ligneis vasis nostris vacuis puta lagenis igne et eis accendimus. vt vel offam vnam coqueremus.

Media ibi nocte exacta recessimus iter laboriosum p latissimos et proorsus steriles campos tota die illa. id est quinta octobris cōficiētes. vbi nec virens aliquid vidimus. nec aquam reperimus. neq; tentoria figere poteramus. eo q; tenuissima arena que illic est cōpiofa funium clauis tenere nō posset et ita sub diuino dormire oportebat.

In crepusculo die. vi. octobris. surgentes processimus per loca arenosa et sterilia. et tandem ad montana venimus zabulosa que nō sunt stabilia. sed fm ventorum flatum mouentur de loco ad locum. sic videlicet q; nō simul et semel. sed successiue tollit ventus et fert superiora zabuli. et in aliaz partem traicit. quousq; nil ibi remaneat: zabulo de prioris et ciuitatē quandam ac terram fertilissimam oliuis palmis et alijs arboribus repletam. Erant autem ille aquarum congregationes de nobilissimo paradisi fluuio Syon: qui nunc Nylus nuncupatur. quo tota egipti terra fecundatur vt patebit in processu. Igitur cōtra aquas illas processimus et venimus in villam Batheriam dictam. vbi ortus balsami est. Cum omnibus autem rebus nostris introducti sumus in domū illā

in qua fons beate virginis emanat qui irrigat ortum balsami domui eidem annexum. Ibi rebus nostris locatis: camelarijs nostris et ipis camelis licentiã dedim⁹ quos dũ tarat ad locum illum cõduximus. quo facto misimus nuncium in Chayrum (parum enim distat a matherea duobus videlicet miliaribus germanicis duntaxat) et trutzelmanno chayrino nostrum denunciavimus aduentum. petentes vt ad nos veniret. inq̃ urbem nos deducere dignaretur. Nullatenus enim absq̃ eius tuitione possent christiani vel indei civitatem illam potentissimã ingredi cum salute et pace. Dic nostro cõperto aduentu multa comitatus caterua clientum ad nos venit volens nos statim babiloniam introducere. Verum propter loci illius in quo eramus amenitatem atq̃ singularitatem (nam post heremi vastitatem et horrorem solitudinis. desertorũq̃ sterilitatẽ locorum. magnopere nos ortorum amenitas delectabat et terre abundantia quia solo vino dempto omnia ibi reperimus bona que desiderare poteramus pro cõpetenti precio et aquas preferim dulces claras et frigidas que rare nobis erant in copia magna) placuit nobis vt die illo ibi possemus manere vsq̃ in crastinũ quod et trutzelmannus annuit. hac tamen cõditione. vt vnus ex familia dominorũ litanista videlicet Conradus nomine secum pergeret quia et trutzelmannus ip̃e in eiusmodi instrumentis musicalib⁹ erat peritus. quam adiectam libenter admisimus cõditionem dum voto potiremur de manendo. Erat namq̃ circa nos fons ille singularis de quo ip̃a virgo gloriosa. et Jesus fons pietatis. Joseph q̃q̃ virtutis exemplum bibisse dicuntur. Antiqua nãq̃ patrum habet traditio q̃ dum Joseph precipiente angelo a terra israhel fugiens cum puero Jesu et Maria matre eius huc loci venisset. circumibat per domos ville prefate sc̃z matheree aque potum petens. sed nõ erat qui tribueret. Tandem virgo fatigata ex itinere se cũ puero Jesu hoc in loco ad pausandum collocavit Joseph assistente. Cũq̃ siti graui estuarent ecce fons ille memoratus ad virginis latus emanavit. de quo bibentes refocillati sunt. Tam nobiles autem fons ip̃e aquas scaturit q̃ ibi balsamũ ortum est nec vsq̃ hodie per totum mundum nisi de illius aque crescit fecunditate. Quãq̃ veteres gentium historie narrent balsami vineam in montibus Engaddi primum fuisse exortam. et per Cleopatram reginam egypti inde eradicatã huc loci fuisse translatam. Hoc tamen certum est et frequenti experimento cõpertum q̃ si ramusculi balsami de isto sumantur orto et in alio loco plantentur. mox arescunt et depereunt. Ad huius autem aque rigationem duntaxat virefcunt qua deficiente deficiunt. Hoc summus quidam pontifex Rhomanus. hoc multi temporum successu Soldani tentarunt conati vineam istam alibi plantare. sed vt dictum est inuanum laborauerunt. quia nõ nisi ex hoc fonte balsamum suo manet in flore. Sarraceni autem magnum circa fontem illum puteum foderrunt. de quo quattuor boues aquas haureunt. et dum eiusdem aquas putei in balsami ortum per cannalia infunderent. vt sic copiosius irrigaretur mox viroz decreuit virgultorum. et ita coacti sunt cannalia de puteo in fontẽ virginis marie dirigere et de ip̃o fonte in ortum mittere. vt sic aque putei cõmixte cum aqua fontis fecundarent ortum illum quib⁹ et hodie irrigatur.

In crastino facto mane circa fontem sanctum solenne officium misse de virgine gloriosa celebravimus. et ita finita missã ibi manducauimus que apud nos erant. et bibimus ex aquis illis. magnopere fonte ip̃o delectati. Nam et quidã ex nostris in ip̃m se aliquotiens fontem immergere. robustiores ex inde se euasuros sperantes. Nimirũ nam et sarraceni. frequẽtẽ se ibi abluunt baptifatione. Porro domus in quam eramus intrusi spaciõsa erat et delitiosa ex qua per fenestras in ip̃m balsami ortum prospicere poteramus. Unde odor mirificus spirans suauissima sua fragrantia locum nostre habitationis impleuit. Post aliquot horas superuenit trutzelmannus iuxta cõdictum vt nos cõduceret in Babilonem. quem nõ modico dato auro exoratum fecimus. vt in ortum illum delectabilissimũ nos antea sineret introire q̃s inde recederemus. quod et fecit per paruũ hostiolum nos introducens. vbi ingressi arbores virgulta et herbas diuersarum vidimus specierum. Erant autem quedã adhuc in flore. quedam vero in fructu. quedã in secũda

iam refozitione. et odore suauissimo redolebant. In primo mox ingressu ficulneā quam
dam grandem et peructustam sub oculis habebamus. cuius truncus magnam prefere
bat cauaturaz. ante quam due pendeabant lampades ardentes. cuius rei dum inquirere
mus causam dictum nobis fuit q̄ dum virgo gloriosa illic peregre viuens nullum ha
beret locum ad quiescendum et ipsa cum puero Jesu se ad arbozem illam quietis gra
tia reclinasset. statim arbor se aperuit et virginem cum filio intus recipiens congruū res
quiei prebuit locum. et ob id sicut fontem prefatum ita et arbozem istam venerantur nō
modo christiani sed et sarraceni. Ex huius arboris fructibus quia plena pendeat po
mis qui ficus dicuntur pharaonis. de licentia comedimus trutzelmanni. Inde proce
dentes ad aliam quandam mirabilem venimus arbozem cuius folia. xv. aut. xvi. pedes
habebāt in longitudine. in latitudine vero duos aut pauloplus. fructus autem eius poma
sūt oblonga. quorū. xvij. xix. aut. xx. in vno culmo crescunt. sicut vne multe in vno ra
cemo. Sunt autem poma illa dulcissima quando ad debitam perueniunt maturitatem
et dicuntur musli. et quacūq; parte scindantur vtraq; pars scissure crucē cū crucifixi ima
gine gerit impressam. Et fertur pro certo q̄ lignum scientie boni et mali. cuius fructus
erat vetitus. illius fuerit speciei cuius et arbor hec. Dicitur etiam q̄ olim ante papiri in
uentionem in folijs huius arboris prius et siccatis antiqui scribebant. Habent enī fo
lia illa a summitate deorsum rectissimas lineas ordinate ab inuicem distantes sicut ho
die arte fiunt in papiro vel pergameno. Inde per odoriferas et varias gradientes her
bas venimus ad quandam maceriam ex luto et arundine cōpactam. vbi erat ostiolum
paruum sed repagulis et feris ferreis firmiter clausum. Ante quod custodes stabant
cum fustibus et lignis nobilissimū balsami ortum custodientes et obseruantes ne quis
illum ingredi possit. Ibi iterum nouo dato argento custodibus hoc nos ordine intro
miserunt vt sex dumtaxat simul ingrederentur. quibus egressis iterum sex introirent et
sic cōsequenter. hac etiam cautione data vt nullus nostrum de ramusculis aut de folijs
plante illius nobilissime presumeret vellicare. Precedente itaq; trutzelmanno et ad sen
sum singulis demonstrante vidimus que longe ante de balsamo legimus et audiuius
nostris in terris. Nam ramusculū digitis apprehendens cōtra solē eum flexit: quasi cir
culum faciens. ex qua flexura crepante paululum ramusculi cortice. gutta quedam cla
ra et crassa instar olei inde sudauit. qua erumpente tota aeris superficies miro repleba
tur odore. et hoc probatissimū balsamum erat. Pluries id nobis cernentibus et ammi
rantibus trutzelmannus faciebat. sed et manum cuiuslibet nostrum ab intra dicto oleo
yngebat. que quidem vinctio tante erat virtutis et efficacie. q̄ mox manum penetraret et
ab alia manus parte sentiretur. Folia etiam balsami manibus pressa et ramusculi dum
taxat fricati: cōsimili redolent odore. Porro virgulta balsami vix ad mensuram homi
nis porriguntur in longum. similia pene illis virgultis in quibus botri crescunt qui di
cuntur vulgato vocabulo apud nos botri sancti Iohannis. Ter autem per mensem de
cembz stipites balsami cultello inscinduntur in corticibus. et sub scissura vitriola ligā
tur. in que guttatim oleum balsami de vulnere stillat et fluit. et quod primo inde colligi
tur domino dumtaxat Soldano reseruatur. quia optimū balsamum est. de quo si quis
alius tolleret morte mox plecteretur. Inde ipse quattuor potentissimis regibus suis cō
uicinis encenia transmittit. videlicet magno Cham de cathay. p̄sbytero Iohanni. x̄f̄ans
sa domino tartarorum. et magno Turco. Quod autem secundo colligitur et tercio non
est adeo excellens vt primum. et id venditur Chayro. raro tamen puruz. sed vel oleo vel
aqua rosacea vel alio liquore permixtum. Itaq; per ortum illum amenissimū transeun
tes maiorem in modum delectabamur varietate virgultorum. et rapiebamur ex hoc in
hoc. ammirantes vehementer tam subitam terre illius alterationem. Nam extra septem
quo villa cingitur matharea omnia sunt loca inculta. arrida. sterilia. et solis ardozibus
combusta. magno deserto cōtinua per quod veneramus. Sed si quis recte consideret
eiusdem loci situm mox desinet ammirari. Nam nobilissimus paradisi fluuius Aylus
sue inundationis tempore in mathaream vsq; contingit et totam terram infundit. et ita

eam reddit fecundam. nec dubium quin fons beate virginis ortum irrigans predictum ex nylo per occultos terre meatus originē sumat. Est autem nylos qui et gyon. fluvius mesopotamię de paradiso exiens. Et dicitur limatus vel terre⁹ quia turbidus est et limosus. Oritur autem nō procul ab athlante et circumit terrā ethiopię. et descendit per egyptum irrigans planitiem eius. Unde dicit Hieronymus super Amos. super verbo. de fluet quasi riuus egypti etc. Nylos dispositione dei totam egyptū semel in anno irrigat. cumulis arenarum claudens ostia eius ne desuat in mare. Post irrigationem autē solutis cumulis redit in alueum suum. et sic tandem mare ingrediens a mari absorbetur. Hic fluvius nutrit reptilia multum nociua et venenosa. sicut cocodrillos. et bestiolam que dicitur Enidros. de qua Isidorus libro. xij. ca. ij. Enidros inquit est bestiola ex eo nuncupata q̄ in aquis versetur et maxime in nylo. que si innenerit cocodrillum dormientem. volutat se in luto primo et intrat per os eius in ventrem et carpit omnia interiora eius et sic moritur. Dicit etiam glosa super. xxij. cap. Ecclesiastici. q̄ gyon qui et nylos fluvius turbulentus est et multum cōtrahit limi. unde limositatis ratione quam secum ducit. terram per quam ducit frugiferam exvalde fertilem facit. Hec glosa. Cōstat nimirum q̄ tota terra egypti de se sterilis est et infructuosa. sed nylos eam preterfluens nō modo vnda sua perfundit sed et secū nobilissimā glebam de paradiso defert quam terre sterili superfundit. in cuius rei signum et evidens testimoniū aqua nyli nō nisi turbidissima aduenit egypto. qua decrescēte terram quam operuerat derelinquit terra aliena pingui et optima coopertam. de cuius seminali ratione nobilissimi generantur fructus. Et qui ut dictū est vitra sepes mathereę nylos nunq̄ redundat ideo vltra eam locus est desertus. intra vero eam locus paradise voluptatis.

De ingressu ex Matherea in Chayrum.

Situr cum predicti viridarj amenitatē perlustrassemus. ad vespertine iam die exeuntes matheream cum trutzelmanno versus Chayrum properabamus. habentes a dextris ortos pulcherrimos varijs arboribus cōstos et fructibus cumulos. in quibus palatia in castrorum modū videbantur exstructa ita q̄ Chayrum ciuitas in matherea pene iniūm habere videretur. eo q̄ orti illi cū domibus a mathera cōtinuati in Chayrum protendunt. a sinistris autem nō nisi sterilem vidimus terram quam nyli excrecentia nō attingit. a dextris vero per ortos predictos in modum maris se effuderat. ita q̄ arbores et edes in aquis stabant. Clara igitur adhuc die Chayrum sumus ingressi. sed priusq̄ ad hospiciū veniremus ob longum vrbis spacium et iter magnum profunda iam nox erat et tenebre ingruerant ita q̄ nō absq̄ multis angustijs et laboribus ad domū ipius qui nos a longe precessit trutzelmanni peruenimus. per vicos longos populosos et artos ipm sequentes. grauitē a paganis vexati tracti et inelamati. Tandem in suam receptos curiam trutzelmannus noster in palatium quoddam pulchrum et preciose pictum ac stratum nos introduxit. vbi noctem egimus illam. Hanc autē factis distinctas nobis cameras assignauit in quas res nostras intulimus. Et quanq̄ melius apud alios fuisset hospitio suscepti et tractati. tamen eius absq̄ graui offensa inde exire nō satis honeste poteramus. Fuerat autem ipse trutzelmannus noster iudeus natus sed relicto iudaismo ad baptisimum conuulsus factus fuerat christianus. Demum etiam fide nostra abnegata apostata factus est et mammalucus. et ita a Soldano officijs exaltatus predices et prepotens euasit expecunijs iudeorum et christianorum quorum protector et ductor a Soldano est cōstitutus. a quibus et pecunias per phas et nephas cū dolo et fraude extorquet. Porro cum die illo in hospicio prefato essemus. varie ad nos bestie monstruose adducebantur per mauros de castro domini Soldani pro spectaculo. de quibus breuitatis gratia supersedeo. Et ne tedio afficeremur ipse hospes et patronus noster predictus ad habitacula domus sue nos circumduxit. ostendens nobis vxores suas duas et eunus

ebos earum. paramenta quoque bellica et arma. sellas ac frena equorum deaurata et domus omnis sue ornamenta varia et preciosa. Habebat autem bestiam quandam inclusam. que verata materiam quandam egerebat redolentem per omnia in modum musci que non venditur nisi equali pondere aurum remetiatur.

Tandem die sequenti que fuit decima octobris feria scilicet sexta quam celebrem habent sarraceni. festiuantes in ea: domum exire nequaquam poteramus. Quo in tempore christianus quidam ferreis cōpedibus vinctus ad nos accessit elemosinam et pecuniam aliquam a nobis mendicans pro sua liberatione. Nam duos in Alexandria pueros a quodam emerat mauro. quod quia contra legem mahumeti est. accusatus de hoc. biennio in carcere fuit ob id detentus. Eodem sero cum sol occasum peteret permittente hospite nostro ex sublimioribus domus locis festa vidimus sarracenorum. Habebant enim tunc solenne ieiunium quod per mensem integrum octobris singulos per annos obseruant. Est autem ieiunium eorum ritus iste. Per diem totum a solis ortu usque ad eius occasum nec comedunt nec bibunt. sed dormiunt et requiescunt. Hic autem ut sol occidit multa accendunt luminaria in turribus muschkearum suarum et clamoribus ac vocibus altissimis fidei sue pronunciant professionem. quo facto incipiunt crapulis et comelationibus se replere. et luxurijs ac superstitionibus insolentibusque multis vacantes. noctem totam ducunt in somno discurrentes etiam per ciuitatem cum tabulis ligneis clamoribus et ululatibus sonitum faciunt et strepitum multum. ut si qui somno fortassis grauentur per hec excitentur ad ingurgitationes et insanias suas solitas. Et hoc per singulas noctes huius mensis octobris faciunt. seruata tamen differentia secundum sub et supra finem quod dies magis vel minus ab eis habentur solennes. quo enim festum maius eo nocturna dissolutio maior. Hec videntes ammirabamur. precipue de tot mille turribus et lampadibus innumeris quibus singule turres tribus per circumitum ordinibus illuminate decorabantur et resplendebant. Nam et vrbs tota a luminaribus turrium instar clare diei illuminabatur. Siquidem qui inter sarracenos locupletiores ceteris sunt. in testamentis suis bona sua per huiusmodi luminaribus siue lampadibus augendis et multiplicandis. edificandisque muschkeis et turribus et nutriendis his qui in eisdem sic clamitent. legare solent et contribuere. sicut apud nos diuites. ecclesias fundant et missas.

Je. xi. octobris plures et mammalucis venientes ad nos querebant si quos forte cōpatriotas siue cōterraneos inter nostros inuenissent. Inter quos vnum dumtaxat alemanus erat ex Basilea natus. Plures autem vngari viri graues et persone egregie ad dominum Johannem archidiaconum et canonicum ecclesie Transiluanensis venerunt. virum religiosum et doctum. cōversationeque benignum et iocundum qui multa apud illos bona operabatur suo hortatu et exemplo. Nam plures eorum data fide in manibus eius iurauerunt quod quotius ad sancte matris ecclesie sinum redire et super apostasia cōdignam agere penitentiam vellent. Ipe etiam matrimonia eorum more sarraceno cōtracta sacramentali ritu rectificauit. et infantes quosdam baptisauit. Hec autem omnia clam in domo cuiusdam vngari fecit. qui habitum officium et nomen preserebat mammaluci. sed reuera non erat. neque enim fidem abnegauerat neque circumcisionem acceperat. sed cogerebat fidele sub sarracena veste. cuius rei Soldanus ipse duo alij de curia erant cōscij. sed propter viri probitatem quia in armis strenuus erat et corporis robore et animi magnitudine prestans. hoc ipsum celabant. scientes per certo ante eum moriturum quod negaturum fidem. unde et Soldanus sibi et quibusdam alijs bonis viris per litteras peruenit. ut ipso mortuo a seruitute qua Soldano pro tempore obligantur seruire: sint penitus absoluti. Is presatus mammalucus humaniter se nobis exhibens ob gratiam memorati domini Johannis ad multa nos loca per ciuitatem circumduxit et secretiora pleraque ostendit. Paucos ibi vidimus mammalucos qui non dicerent. verbis saltem. ad sanctam ecclesiam catholicam se reuersuros. quin et ipse patronus noster pluries assererat suam se velle perfidiam deserere. et redire ad christianismum. nam et ambe sue vxores erant christiane. et puuli baptisati. Id enim certum habet quod omnes mammaluci pueros suos masculos

faciunt baptisari. nō ob id quidem (multorum opinione) vt pueri salutem cōsequantur anime. neq; vt in fide christiana perseuerent. sed vt in paternis bonis et officijs fiant successores. Nam abolim omnia mammalucorum bona dum rebus excedunt humanis Soldano cōfiscantur. nec potest quispiam sarracenus vel more sarracenco natus. pūta nō baptisatus. fieri mammalucus. iccirco māmālucci filios suos baptisatos mox vbi discretionis annos attingunt. Soldano sistunt. pollicentes se fidem christi abnegaturos si paternis bonis et officijs succedere sinantur. Quo admissio fidem abnegant. et in locum patrum surrogantur. quod alias nequaq; fieret si ab vtero in mahumetica perfidia nutritentur. Esto q; ita sit. bonum tamen est nomen saltem christi et sacramentorū eius vsū. inter gentes remanere. affectumq; in eis foueri ad ritum natalem. Indubitatum enim est mihi q; si puri sarraceni terris illis dominarētur. locus nobis christianis latinis et accessus ad loca sancta transmarina minime pateret. ob implacabile eorum in nos odium et inexorabiles inimicitias. quibus nobis sunt infesti. sed quia Soldanus ipse et omnes sui curiales et armigeri atq; prefecti locorum sunt mammaluci. protegimur ab eis.

Je. xij. octobris audita missa (Nam dominica vicesima post octauas sancte trinitatis currebat) didicimus quodam nobis referente q; galce veneciane in portu existentes Alexandrino. speciebus aromaticis onerarent. atq; ad celum pararentur recessum. quo ex rumore plurima fuimus affecti iocunditate. q; in eisde galceis repatriare sperabamus. Eodem die post cuiusdam adducte bestie quam coppin nominant ludum visu mirabilem. tres christiani captiui et pene nudi vincti cathenis. lamento miserabili suas deflentes calamitates. elemosynā a nobis precabantur. Hanc enim sarraceni discretionem suis obseruant cum captiuis. q; tribus in septimana diebus eos ex suis emittunt custodijs. cathenis vinctos. et per vicos populosos et curias maiores pro petenda elemosyna circūire permittunt. sub manu custodum. et quicquid ibi acquirunt id tenerez in cibis expendere. vel etiā inde se liberare et redimere sinunt. Ad uesperascente iam die cū tempus sarracencie comessationis et dissolutionis incumberet. omnis hospitis nostri familia insanire cepit et cantare et corizare. et cum instrumētis musicis ludere. ipse quoq; patronus cum duabus suis cōthozalibus cultu meretricio exornatis. vna cum cōcubinis et ancillis. accensis candelis. lectos nostros circūierunt. vt risus et leticie materiam et causam acciperent ex nobis. vnde et noctem illam habuimus opido inquietam propter clamores et insanias sarracencorum cum strepitu et impetu per vicos et plateas currentium et vlulantū in turribus. vt illo in tempore moris est sui vsitati.

Je. xij. sumpto prandio in partes nos diuidentes. tres aut quattuor simul et non plures. vicos intrauimus mercatorum. vbi tantam vidimus hominum multitudinē. tantaq; erat pressura sicut esse solet Rhome ad sanctum Petrum in anno iubileo. et tot venditores et emptores q; visu mirū. et pene incredibile est auditu. Neq; arbitror tā populosam tam grandē tam prediuitem. atq; prepotentē hodie sub celo esse ciuitatem. sicut est ista Chayrum babylonica. Ibi armis et pannis sericis cōparatis et bestijs quibusdam monstruosis. in forum venimus vbi homines sicut bestie vendebantur. et cōpariebatur anima nostra paruulis ibi sedentibus qui suam venditionem expectabant. Cūq; mammalucus qui ductor noster erat hinc inde nos circumduceret. venit mercator quidam inquirens ab eo quanti precij schlaui illi essent quos sic circumducebat. Ad quod mammalucus ipse subridens parui inquit sunt precij homines illi in foro isto. cito autem ad aliud ducentur forum vbi incōparabiles erunt. Neq; tamen ad hec verba emptor ille desijt. sed pro persona qualibet decem obtulit ducatos mammaluco: donec tandem cōperit eos nō esse venales.

Je vero. xiiij. summo diluculo venientes duo mammaluci a patrono nostro
cōducti. fm numerum personarum asinos et mucrelos (id est asinorum du-
ctores) disposuerant. vt nos per vrben ad loca quedam ducerent videnda.
Igitur egressi hospitium transcentes per vicū vnum et per vetustissimā quan-
dam ferream portam. venimus ad populosissimas plateas: vbi post multas derisiones
et acclamationes probrosas. occurrerunt nobis homines multi miseri et miserabiles.
cathenis inclusi simulq; colligati. elemosynas a nobis postulantes. Inde per numero-
sos hominū cuneos penetrantes. in locum quendam venimus vbi supra modum cō-
pressio hominū magna fuit. Nam barbarus quidam mercator vtriusq; sexus homi-
nes plurimos habebat venales. ita leui precio et exiguo ac si fuissent res furto ablate. et
pro illis emendis tanta cōfluxerat hominū multitudo. Inde pulchra quadam platea
pertransita. vbi multe edes alte et noue circumstabant (nā locus ipse quinquennio dum-
taxat euoluto desertus factus fuerat et arundinibus plenus nunc autem dictis edificijs
decorus) ad sinum quendam nyli venimus. in cuius litore schlaui multi de luto paleis
resperso lateres cōficiēbant et confectos soli exponēbant coquendos instar filiorū isra-
el qui in luto et latere pharaoni seruientes in egypto. tandem propter onera clamauerūt
ad dominū. qui misit eis liberatōrē seruū suū moisen.

Ibi etiam locus ille fluminis quondā fuisse videbatur vbi moises ipse infantulus in ca-
rectam ripe fluminis stante procul forore eius et cōsideranti euentum rei fuit pietus.
et tandē descendente filia pharaonis vt lauaretur in flumine. gradientibus secum puel-
lis per crepidinem aluci in viscella cirpea fuit inuentus in papirione. vt habetur Exodi
ij. Ibi nanq; erat pons arcuato opere factus per flumen vbi egyptij mares hebreorum
iurta preceptum pharaonis pūciebant in aquam. vt habetur in dicto capitulo.
Inde ad maceriam ortū cuiusdam ascendimus vbi quondam arbor ingens stabat sub
qua virgo Maria cum puero Jesu fertur quiesuisse. quam arbustam et christiani et sar-
raceni multum venerabantur. sed suspēsis in quibusdā seditionis mor arbor aruit ruit-
q; solotenus. In cuius rei memoriā sarraceni erecta ibi columna lapidea. factum hoc
aureis in ea litteris scripsere. Dinc ad stationem nauium multarū in nylo profundo et
lato venientes. maximā circa illas vidimus negociationē.

De Babylonia egypti.

Andem per quasdam vetustissimas et spissas valde horribilesq; portas in-
trauimus babyloniaz. Sed hec babylonia nō est illa que fuit secus fluiuium
Chobar. sed dicitur babylonia egypti. que paruo diuidit intervallo a Chay-
ro. ita q; nō duas faciunt ciuitates sed vnam. cuius pars altera dicitur Chay-
rum. altera Babylonia. et ipa tota nomine cōposito Chayrumbabylonia appellatur. et
creditur q; olim fuerit nuncupata memphis. deinde Babylonia. et tandem Chayrum.
quod interpretatū idem est q; cōfusio siue babylonia.

In hac babylonia ante tempora Pharao rex egypti morabatur in ingenti palatio. qd
hodie penitus est desolatum. Ibi etiam tunc temporis metropolis egypti siue ciuitas
maior erat vt ex ruinis eius potest cognosci que hodie videntur.

Transcentes autem per vicium longum ad cuiusdam ecclesie fores deuenimus. quam
christiani possident de cingulo siue cintura dicti. qui sunt de fide sancti Pauli. Ingres-
si autem ecclesiam descendimus in criptam sub choro. et ibi asserunt locum esse vbi vir-
go gloriosa Maria cum puero Jesu et Joseph sancto. septennij spacio manens latita-
uit. Inde ad quattuor leucas alias ecclesias quas christiani orientales tenent duce-
bamur. in quibus aliqua sanctorum corpora requiescunt.

Inde per multa procedētes loca de quibus mira ferebantur. tandē ad radices montis
venimus. super quo castrū Soldani est situm. vbi plurimos habuimus obuios mam-

malucos qui de exercitio suo solito reuertebantur. Nam singulis diebus vel ad minus
ter in septimana. exeunt mammaluci curiales in planiciem sub montibus et ibi se in bel
licis exercent rebus. ascendunt etiam in saltus et loca altiora. actus militares agentes vt
nō modo in vallibus et planicie. sed et in montibus et collibus seipos et equos suos ex
ercitent ad pugnam et cursum etc. Multos ibi vidimus deceros iuvenes candidos et
rubicundos. similes nobilium patrie nostre filijs. Eratq; numerus mammalucorum tūc
temporis ad. xxij. milia. qui numerus vt cōmuniter cōtinuatur. succedentibus vt dictū
est filijs in loca patrum. suntq; vt in pluribus mammaluci illi de schlaunia. albania.
sirkassia. et italia. perpauci vero de alemania. Hi nos pacifice pretereuntes nullam nos
bis molestiam intulerunt.

De cōtemplatione Chayri ex monte.

Um autem preterissent. cliuū montis ascendimus per viam satis periculo
sam. nec manere in asinis poteramus propter precipitem ascensum. Tandē
multo labore in cacumen venientes. mox oculos cōiecimus ad ciuitatem cō
siderandam. que profecto magna est. et dicitur hodie esse maior ciuitas in or
be. Quidam enim qui id certum habebant asserbant eam in latitudine duodecim mi
lia centum septuagintaduos passus habere. in longitudine vero quindecim milia centū
et septem passus. Dicitur etiā q; numerus parrochiarū siue vt aiunt cōtratarum in ipa
vrbe. ascēdat ad vigintiquattuor milia. Verum ex illis nō nisi quattuordecim milia hu
iusemodi cōtratarum portis et seris singulis noctibus clauduntur. Castrū vero Sol
dani tantum in magnitudine spacium occupat cum sua circumferentia. quantū fere op
pidum Alimense. vel pars altera oppidi Aurenbergensis. ita q; eques sub quattuor ho
rarum intervallo sine intermissione faciens iter. longitudinem ciuitatis forte posset tran
sire. ipam vero totam per nouem vel decem horas circumire. Nam latitudo eius in ple
risq; locis dimidie leuce germanice occupat spacium. in plerisq; plus. Musehkeas pres
ciosissimas et plurimas cū turribus valde altis habet. et credo q; Rhome nūq; tot fue
rint ecclesie: sicut ibi sunt muschke. oēs ex marmore polito fabricate. Ita prochdolor
sathanas suas ibi synagogas ampliauit et multiplicauit.
Porro edificia in ista vrbe deforis exilia satis sunt et turpia. vtpote ex luto et latere ex
structa. sed deintus comptius disposita sunt et ornata. mansionibus et habitaculis pul
chris distincta.

Preterea populosior est ciuitas illa q̄s alia vlla sub sole. crediturq; q; tota italia vix tan
to abundet populo vt vrbs hec sola. Nam longe plures in ea sunt homines qui p̄p̄is
carentes domibus dormiunt sub diuo q̄s sint venetijs habitatores. Audita refero. neq;
enim ipse numeravi. Nam et iudeorum supra. xv. milia ibi dicebantur habitare. omnes
artificia exercētes: vel mercationibus vacantes. Regitur autem ciuitas ipa Chayrum
et administratur per regem Soldanum. post quem secundus in ordine ammiraldus
semper appellatur. post illum vero tercius diodarus. et hi tres toti presunt paganismo.
residentiam tamē faciunt in Chayro. Unde officiales et prefecti in omnia loca. provin
cias et ciuitates paganorum ex mammalucis transmittuntur. Hoc etiam certum habetur
q; abolim quidam ab oriente et occidente magno et excellenti ingenio viri. ad illam ci
uitatem p̄perauere. vt mira et magnalia que de ea audierant ibi viderent. Nam pitagos
ras platoq; suis relictis sedibus. in egiptum laboriosissime migrauerunt. vt memphiti
cos audirent et viderent vates. Apolloniū quoq; siue ille magus vt vulgus loquitur
siue philosophus vt pitagorici tradūt. post lustratū orientem vt testatur Jeronymus.
tandem egiptum intrauit vt famosissimā solis mensam videret in sabulo que in Chay
ro creditur in templo solis stetisse.

Respecta omni ciuitate Chayrina. ad nylum fluiuium nos cōuertimus con
templandum. qui eo tempore totum territoriū sua excresecētia et inundatione

operuerat. ita q̄ maior pars Chayri in vndis stare videbatur. Est autē nylus paradisi
fluuus maximus et nobilissimus. qui in tres diuiditur partes principales. et in tribus
distinctis locis influit in mare. cuius vna pars tantū secus Chayrum et Babyloniam
decurrit. veniens per terras presbyteri Iohannis. fluu^{us} iste in suo descensu sub Chay-
ro adhuc in duas diuiditur partes. quarū vna ad sinistram preterfluit Uoy et Rossetū
ciuitates duas. Alia vero ad dexteram currit per damiatam ciuitatem magnam mariti-
mam. et est quelibet harum partium seorsum multis in locis rheno maior et spaciosior.
Aqua huius fluuij semper est turbida instar tyberis in Rhoma. sed vbi ad modicum
tempus steterit fit clara dulcis et suauissima. Preterea nylus vbiq̄ piscib^{us} copiose abun-
dat. nec creditur q̄ in hoc parem habeat aquam in toto mūdo. Sunt in Chayro plus
q̄ octo milia hominum. qui se illarum aquarū circumductione nutriunt et venditione.
Sunt et profunde in ecclesijs et muschkeis fouee. quas dum nylus intumescit aquis
replet. que purificate egris datur in potu. et inde plerumq̄ curantur. Sunt etiam plu-
rimi ibi cameli ad hoc solum deputati. vt aquas de nylo ad perfundendum vicos com-
portent. ne puluis ex frequentī hominum deambulatione nimium eleuetur. et ita impe-
dimentum preestet negociantibus. Nam vbi huiusmodi nō fit perfusio elenatur puluis
in altum velut fumus magnus et densus. et vix discerni potest an fumus ille ex igne ge-
neretur. vel puluere. A multis sepe soldanis per superiora tempora missis viris quibus-
dam cum nauibus prouisis victualibus: que ad biennium vel trienniu^m sufficerent. stu-
diose inquisitum est et perserutatu^m vbi nylus suam haberet origine^m primordialē. Sed
qui missi fuerant post exactum biennium vel triennium cum etiam vltra indiam longe
processissent. redeuntes dicebant se sinez seu terminū nyli nullatenus inuenire potuisse.
nisi q̄ ab oriente emanat. Dicebant etiam vltra indiam nullam esse hominū habitatio-
nem. sed terram prorsus inhabitabile. et tantum ibi solis esse ardorem q̄ ferre nequaquā
potuissent. In hoc etiam fluuio reperitur in india lignum illud preciosum et durissimū
quod albanum dicitur. proueniens ex paradiso per huius fluuij inde decursum siue de-
scensum. Quascunq̄ terras nylus preterfluit et infundit. fructiferas admodum facit et
presertim egiptum. quam nisi iste fluuius irrigaret tota sterilis esset et inhabitabilis red-
deretur. Super ripam nyli muschkeam quandā vidimus a longe cum cimiterio an-
no. et dicebatur nobis q̄ in patrocinio siue festo eius sancti cui^{us} in honore ipa est fabri-
cata. omnes mortui ibi sepulti festo ipso durante egressi de monumentis sine motu et sen-
su sic stant cunctis cernentibus. et mox euoluta solennitate in suis se recipiūt sepulchris
et hoc singulis annis fieri asserbant. nec est adultus aliquis aiebant in Chayro qui id
ipm̄ ignoret. nec est dubium quin opere demonū prestigiose id fiat. Lacum etiam quen-
dam vidim^{us} prope nylum qui per singulos annos instar sanguinis rubescit. in memo-
riam fortassis illius plage qua omnes aque egipti in sanguine fuerunt cōuerse.
Ibi etiā vidimus per desertum quasi vsq̄ ad mare rubrum. sed et ortum balsami de quo
supra in villa matharea. Nam quinq̄ dumtaxat leucis italicis distat a chayro vel pau-
lo plus. Ultra nylum etiam piramides multas cōspeximus. quas olim reges egipti sua
super sepulchra fieri procurarunt. de quibus vulgus dicit q̄ sint granaria siue horrea
quondam ab Ioseph ibi pro frumentorum repositione edificata rē. quod hinc falsum
liquet. quia piramides iste ab intra nō sunt cauate.
Circa illas autem piramides ingens idolum Isis adhuc stare videtur. quod quon-
dam egiptij colebāt. Etiam supra piramides ipas magne et vetustissime cernuntur rui-
ne. vbi quondam illa potentissima et nobilissima ciuitas egipti stetit. que centum portas
habuit. de qua sanctus Mauricius cum legione tebea fuit. Per nylum etiam ascenden-
do mor venit in deserta Aran et Saran et Scitby. de quibus in vitas patrū sepe mē-
tio fit. ibiq̄ videntur monasteria hodie desolata sanctorum patrum Antonij. Bacha-
rij. Pauli primi heremite. et aliorum multorum. De his enī locis desertis patres sancti
in chayrū venientes. sportas suas et plectas vendebāt. et inde victui necessaria cōparabāt
Illis in locis superiorib^{us} annis multi monachi greci morabant. qui calogeri communi

no

vocabulo nuncupantur. sed hec omnia in dies deficiunt et decrefcunt. charitate priftis
na frigefcente. Non longe a monte illo: moifi profeperimus oratorum vbi deum p pha
raone fertur oraffe. In eo loco farraceni mufchkeam nunc fecerunt. Rurfus in litore ny
li furfum cundo eft regio quedam Segetha nominata. vbi aues quedaz rare in magno
funt numero. videlicet pfticus pellicanus et huiusmodi. Simee quoq; caudate et cati
marini zc. et capte ducunt. Chayrum venales in magna multitudine. Capiuntur autē
in feptembri prefertim pftici interdū milleni fimul. Igitur cum fingula hmoi loca de
monte fuiffemus cōtemplati. descendimus perpreceps viam profecto periculofiffimā.
et venimus per multa cimiteria ad fepulturā soldanorū. vbi multe preciofe et noue erāt
edificate mufchkee. Nam quilibet Soldanus in loco quem elegerit ppriam edificat
mufchkeam. Modernus quoq; Soldanus cui nomen katubee ingentem et grandē
iam fibi cōftruxit cum turri polita et alta valde. et circa illam domos magnas cum cel
lulis multis inftar monasteriorū edificauit. quas sacerdotes de lege et ritu Bahumeti
inhabitāt ab ipō difpofiti. qui nocte et die in mufchkea et turri clamare et vlulare nō
ceffant iuxta morem fuum. vnde et nobis ibi tranfeuntibus velut canes latrabant. Ab
hoc loco vrbem ingreffū magna cum difficultate ad noftrū venimus hofpitium. ob ho
minum camelozū equozum et afinozum prefuras. quas pertranfeutes percuffi fuim?
et tracti. irifi atq; clamoribus cōtumeliofis laceffiti fupra modum. Vidim? quoq; plu
rimas per ciuitatē coquinas per vicos et plateas. quia farraceni raro intra fuas coquūt
edes: fed coctos emūt cibos. Et dicebatur nobis q; circiter. xij. milia cocozum effent in
Chayro. quozum multi per ciuitatē cum coquina fua tranfeunt. portantes fupra capis
ta fua ignem ardentē. ollas bullientes. et carnes in verubus affantes. hoc fepenumero
vidimus oculis noftris.

Je. xv. octobris domi manfimus quiefcentes. et quia mercatores quidam ve
neciani q; in Chayro erant. auifatos nos fecerāt: vt celerius inde recederem?
inftetimus apud patronū et hofpitem noftrum trutzelmannū humiliter de
precantes vt nos quātotius in Alexandriam cōduceret anteq; naues venetozum inde
abirent. Habent nanq; veneti femp̄ vnum ex fuīs in Chayro qui et conful vocatur.
qui pro defenfione mercatorū in Alexandria et mercantiarū apud Soldanū laborat.

Je vero. xvi. octobris que erat feftum fancti Balli cum effet eclipfis lune. fars
raceni vlulatu et clamore ingenti omnes excitabant ad fuperftitiones exercē
das. quibus tempore eclipfis folis aut lune ftudiofius intendunt. Facto ma
ne castrum domini Soldani cum trutzelmanno nofthro intrauimus. vbi mi
rabilem ordinem et numerū maximū feruozum Soldani vidimus. multitudinē etiam
ingentem equozum et stabula grandia. et habitacula magna. de quibus omnibus tedio
fum effet fcribere et forte etiā creditu difficile. Ibi primum vetus illud palatium hodie
defolatum nobis fuit oftentum. quod quondam greci inhabitabant tempore mahume
ti. ex ftructū fortiffimis muris et edificijs vt ruine demonftrant.

Inde in aliud castruz quod Soldanus inhabitat proceffimus. vbi per duodecim por
tas ferreas ingredi oportet anteq; ad Soldanū veniatur. Per has introducti ipfum in
throno regis vidimus residentem in veftitu candido. et plurimos māmalucos in ordi
ne fuo cum multo ftentio reuerenter ipm circumftantes. Ibi etiam plures antiqui gra
ues et maturi viri circa ipm aftabant. post modicam horaz egrediente trutzelmanno no
ftro et nos castrum exeuntes. venimus in latiffimā quandam plateam fivē forum am
plum valde. vbi cameli afini et equi venduntur. quozū ibi tunc maxima copia erat. ades
rantq; plurimi ex mammalucis qui equos venales cōtemplantur. Tandem cum labo
re domum reuerfi quidam ex noftris facto prandio balnea intraerunt. Sunt nem
pe preciofa et polita eftuaria illis in regionibus et ciuitatibus. Ex vario marmore fa
cta. feruicia etiam farracenzum balneatorum fatis funt ftudiofa. habentq; mirabilem
modum ad rectificandum membra balneantium. quidam vero ex noftris focijs vagās

tes per ciuitatem in domū quandam fuerūt adducti in qua grandis fornax stabat plures habēs p̄cauitates. in quas certo tempore tria aut quattuor milia ponuntur oua galinarum. auarum. anserum. et columbarū. et fimo cooperiuntur. carbonesq; in debita proportione fornaci imponuntur. ex quorum ardore oua calefcūt et vitella viuere mox ac pulli crescere paulatim incipiunt. et ita absq; incubatione matrū excubantur simulq; sub manu pastoris ad pascua ducuntur. vt oues vel ad forum vt ibi vendantur. Et q̄uis id ficticium videri possit. tamen reuera ita sese habet. nimirum animalia illa que humana arte et industria excubantur. disciplinabiliora sunt his que fm naturā sue speciei generantur. sequuntur enim homines sicut pulli suas matres.

Equenti biduo ad recessum nos parabamus et interdum ad videndum rara et mira hincinde vagabamur. qui vero ex nostris Soldanum prius non viderant illo in tempore viderūt. Porro die. xix. octobris que erat dominica xxi. post octauas trinitatis. cōuenientibus nobis in vnum vt missam in loco solito audiremus. ecce due vxores trutzelmanni vt missa interessent aduenerunt. ad quarum presentia dum trepidaremus qz paganas reputauimus dixerūt se esse christianas de ecclesia catholica. nec nisi in fide nostra se mori velle affirmabāt et ita nobiscū missa pariter audierunt. Porro peracto prandio rebus omnibus dispositis ad recessum. burfas nostras aperientes pro hospicio pro familia proq; nauī p̄ducta. pro asinis et equis qui nos cum rebus nostris ad nylum deducerent pecunias exposuimus non paucas. quo facto precedente trutzelmanno per medium chayri. p̄cessimus in asinis cum sarcis nullis nostris cōtra nylum. qua in via irrisiones iterum et cōtumelias atq; etiam percussiones sustinimus nō paruas. At ubi ad portum nylī applicuimus et paratam ingressi fuisset nauē. trutzelmannus chayrinus ad p̄ria rediens nobis valedixit. et quendam alium sarracenum dolosum in locum suū surrogauit. qui nos in alexandriam vsq; conduceret.

De transitu ex Chayro per Nylum versus alexandriam.

Itaq; nauigantes per Nylum bidui spacio venimus lento satis cursu ad ciuitatem cui nomen Rossetum. Inter nauigandum autem pertransito oppido quod Uoy vocatur. Ab inde vsq; rossetum circumspectantes delectabiles pulchras et fertiles valde ad dexteram et leuam vidimus regiones: habentes ab vna parte Asiam. ab alia Affricam. Nilus enim has duas mundi ab inuicē partes secernit. Opida etiam amena et villas multas vidimus. terrasq; ortis. agris et viridarijs amenissimis exornatas. in quibus cannamelle. dactili et alij fructus multiplicarij cresunt. quorū similes omnibus illis in terris nō vidimus vsq;. Verum hec amenitas et vbertas tantū in illis erat terris circumiacentibus quas nylus extra aluicem suā effluens perfundere poterat et irrigare. reliqua vero terra ab vtraq; parte arenosa erat sterilis et deserta. Habuimus etiam multas naues obuiam que de Alexandria in chayrum pergebant. et he a sarracenis funibus sursum per nylūz trabebant. quemadmodū naues ex Colonia per rhenū equis maguntia trabuntur. Alique etiam naues speciebus aromaticis onuste nos comitabantur. vidimus etiā in flumine nylī plurimos cocodrillos qui bestijs. piscibus. et hominib; insidiant. erātq; aliqui grossi valde et longi ad staturam hominū duoz peringentes. Aliqui etiam maiores. aliqui vero minores. habētq; bestie ille sordidos et horribiles aspectus. corpus vero durissimis squamis vndiq; cōcompactum atq; cōtectum in modum thoracis. quarū forme siue figure alias lacertis in capite presertim caudis et pedibus assimilant. Plurq; reperiuntur alibi nisi in isto flumine sub chayro et nō supra. Verū etiam in mari galilee aliquando inueniuntur sicut et pleriq; alij pisces in isto flumine abundant. quorum similes prefatū mare galilee habet. qui in nulla alia reperiuntur aqua. Unde nōnulli opinantur qz cōgregatio aquarum dicti maris galilee partim ex nylō effluat per occultos terre meatus. solent naute captis cocodrillis pelles detrabere. et easdem desiccatos mercatoribus vendere qui eas in longinuas ducentes terras. pelles falso asserunt esse draconum.

Je itaq. xxij. octobris illucescente. in ipm portum roseti applicuimus. nec vltra ducuntur peregrini nauigio per nyllum nisi vsq. huc vt comuniter. et ab hinc in camelis et asinis Alexandria aduehuntur. Quod ideo fieri didicimus ne christiani ostia nyli principalia per que influit in mare possint explorare aut inuenire. Nam his cognitis et copertis a mari magno naues in nyllum possent inducere et ita egipto nocumeta inferre. Porro anteaq. res nostras de nauis deponeremus intelleximus q. omnes asini et cameli illius oppidi ad quendam vsu necessarium illo die fuissent assumpti. quo fiebat q. nobis nequaqs. seruire poterant nisi in crastino. dicebaturq. nobis q. si die illo tederet ibi nos manere aliam possemus conducere nauim et inde vsq. in mare descendere. et tandem de mari res nostras alexandria inferre. quod cu nobis placuisset conducta nauis alia et sarcinis nostris transpositis de prior in eam magnis clamoribus nauclerus prior impetijt nauulum. postulans sibi solui. xxiiij. scz ducatos quod tamen trutzelmanno chayrino antea exsolueramus. Sed nauclerus constanter affirmabat nil inde se accepisse. vnde breuiter vt inde recedere et abire possemus nauulum denuo soluere oportebat. nec est enim ibi christiano peregrino locus vel oportunitas iusticiam inuocandi vel ad iudices recurrenti. Nimirum priusq. contra nequissimum illum trutzelmannu chayrinum iure pcessissemus omnem nostram substantia exposuissemus immo et in periculo vite nostre fuisset nō paruo. ob eius tum potentiam tum fraudem. Igitur redempti a veta per datas pecunias per aliud nyli brachium innumris laboribus remorum tractu et funium per aliud nyli brachium descendimus in mare cursu vltra modum tardo et lento. Inter hec quidam sarracenus per densam lutum cum lancea ad litus veniens procedere nos phibeat nisi quilibet nostrum vnum sibi madinum dedisset. Faciunt autem. xxv. madinum ducatum. datis madinis rursus in litore multum prospeximus populum confluisse et multa hominum tentoria sicut sepe antea per desertum videramus. Erant autem arabes qui accurrentes funes ex manibus trahentium nauim rapiebant nosq. ad litus tractos compellebant iterum aperire bursas dicentes sui iuris esse q. quicumq. eos transiret aut sponte propria aliquid eis exhiberet aut certe vi eum spoliarent etiam si Soldanus ipse transiret. Asserunt enim arabes se ideo omnium esse nobilissimos q. spolijs duntaxat viuunt. et in solitudine morantur. nec ciuitatem nec villam nec domum vllam habentes sed cum tentorijs de loco ad locu migrantes. Ipsis sic muneribus copescitis in quandam venimus planiciem vb nyllus ex vtraq. parte alueum suum egressus totam terre superficiem ita operuerat vt quasi mare uideretur quo accidit q. naucleri pre latitudine et effluentia aque pfusi verum nyli alueum perdidit. a quo longius proiecti in tenuem deuenientes aquam in incertum ferebantur quousq. nauis terre limoq. infixa mansit immobilis stans aliquamdiu donec naucleri in aquam descendentes maximo cum labore nauim a loco propulerunt. quo facto iterum infixa humo stetit. vnde modo simili amota tandem immobiliter terre adhesit. nec aliquo poterat inde labore euelli quo nostro periculo aliarum nauium naucleri cauiore facti. a via ista nostra diuerterunt. Porro vsq. ad solis occubitu ibi manentes nō paruam die illa et nocte sequenti miseriam patiebamur. nullum coctum cibū sed panem duntaxat parimaciu vescentes et bibentes aquam turbidam ex nylo. in medijs fluctibus diem illam et noctem agentes. In crastino vero diuino munere vento asflante secundiorē impletis velis inde fuimus crepti. et ita vsq. ad ostium quoddam priuatum arte factum per quod nyllus influit in mare repente eieci. Tunc iam pene in litus venissemus alexandrinu iteru nouas exponere pecunias et dare naucleris cogebamur. de quibus in cōuentione cum eis mentio nulla fuerat facta. Tandem ex nauis in terram descendentes res nostras et sarcinas in singularem reposuimus locum. eo q. super litus maris multa substantia de speciebus aromaticis erat constituta. et sarraceni circa eas et camelarij cum camelis res ipsas in Alexandriam ducturi que adhuc ad tria miliaria germanica distabat non parua. Porro contentio magna inter camelarios erat. quis eorum prior suis inueniret res camelis imponendas. Pari modo de rebus

nostris accidit ferendis. Igitur a mari procedentes versus Alexandriam fertiliss^{is}
ma montana palmis repleta habuimus ad dexteram. ad sinistram autem latissimuz
campum in quo salis fontes siue saline extant. Omnis nanqz aqua tempore inūda-
tionis nyli z ex crescentie maris in sal lapidissimū solis seruoze decoquitur. Unde z
reuo illa tota est alba quia sale vndiqz respersa. Accelerauimus itaqz iter eo qz fame
z siti. vigilijs z laboribz affecti. Quippe qz triduo absqz coctis cibarijs fueramus ipo
eodem sero alexandriam ingredi sperabamus. Vidimus autez in processu multas
veteres estructuras siue ruinas. quasi grandis aliqua ciuitas olim ibi stetisset. veni-
musqz ad quendam cliuū per cuius crepidinem cum ascendissemus gloriosam ciui-
tatem Alexādrīam sub oculis habebamus. mare magno pro parte vna cinctam. pro
alia amenissimis z fertilissimis ortis circūseptam. Est enim vbera satis gleba. qz suo
tempore fecūda nyli aqua irrigatur. ibi crescūt multi fructus scilicet dulcissimi quo-
rum similes vidimus in orto balsami in maxima copia. ita z alij fructus varij de po-
merantijs lemonijs dactylis cassia citrinis ficubus z huiusmodi. sed pira vel poma
ibi crescunt nulla. Sunt etiam in illis viridarijs habitacula hominū pulcherrima
pro hominū recreatione facta zc. Ibi aues capiūtur quedam candidē z albissime qz
merule nūcupantur. Ibi z leopardi inueniūtur quos arabes adhuc paruos capiūt
z vendunt vnum pro ducato. Igitur cum ad urbem ipam venissemus portam pri-
mam per quam intrare volebamus sarraceni clauserunt. atqz nos per totam ciuita-
tis latitudinem supra fossata ciuitatis circūire coegerunt z id pedestres. z cum lon-
go z tedioso ambitu ad aliam venissemus portam. crudelez repperimus extractorem qz
de hominibus camelis z asinis vecūgal graue exigebat. quo soluto intromissi per
primam portam altam z magnam ferreis seris z ianuis firmatam. putabamus nos
in pace vsqz ad hospiciū peruenturos. processimus ergo inter altos muros z fortes.
z ad aliam portam venimus ferream z grandem. quam multi sarraceni circūstabant
cūqz intrare cum bestijs nostris contenderemus. fustibus nos retrosum abegerunt.
morqz currentes aliqui primi etiā portam. seris z repagulis recluserunt. z reuersi
etiā hanc secundā claudentes. nos in medio stare dimiserūt. atqz ita cōclusi inter
duas portas altissimis muris z turribus circūsepti sedentes paupimates nostros co-
medebamus. z aquam que cara z modica nobis erat potabamus. nec aliud quippiā
etiā hac vice habere poteramus.

Porro nocte illa pleriqz ex nostris cōperegrinis murum exteriorē ascendentes
fortalitia z fossata per circumitū contemplabantur. qui nūquā se pulchriorē aut me-
lius munitam ciuitatem decoris menibus z firmis. altisqz muris z turribz vidisse af-
firmabant. ab intus autem non ciuitas sed pene acruus lapidū videtur plena rui-
nis z desolationibus. Cum autem mane illuxisset apertis portis pro trutzelmanno
nostro Alexandrino nūcium misimus rogantes vt qz totius adueniens nos intro-
duceret. qui cum venisset. literam quam a Soldano acceperamus ei dedimus. do-
minis in porta residentibus exhibendam. quam acceptam. osculato reuerenter sigil-
lo legerunt. lecta vero litera incipiētes a nobiliozibz peregrinis vnū post alium nu-
dantes vestibz perquisierunt. inter quos dominus Johannes de Solms primus
fuit sic perscrutatus. deinde alij per ordinem. Quicquid autem de pecunia z alijs re-
bus venalibz apud nos in sportis z saccis inuenerunt. in locum vnum seorsum de-
posuerunt. z cum omnia z singula exacte perscrutati fuissent secundū rerum. porti-
onem pedagū acceperunt. clericos z religiosos immunes z absqz theloneo transire
permittentes. Nam quicquid infertur vel effertur. decimus de eo denarius erigitur
z nemini in hoc vlla fit gratia. Ingressi ergo ciuitatem cum tam miserabiles vndiqz
cerneremus ruinas obstupuimus. ammirantes vehementer qz tam miseram ciuita-
tem circūdarent muri tam firmi z decori. Ducti ita in curiam regis sicilie que ē fon-
ticus cathalonioz. ab ipo curie inhabitatore qui consul cathalonioz cognominat
humaniter z benigne fuimus suscepti. assignatisqz cameris res nostras itulimus in-
tas. Est autem fonticus domus grandis in qua z negociatores z merces eozū con-

seruantur vbi et forum rerum venalium habet. Quauis enim et veneti in alexandria duos habent fonticos et ianuenes vnum. peregrini tamen ab olim in fontico carthaginiensium se recipere consueverunt. Nam et ab eiusdem fontici consule protegitur trutzelmanno Alexandrino sibi auxiliū ferente. Porro rebus collocatis peregrini nobiles conspectui. Admiraldi. id est prefecti ciuitatis presentandi per trutzelmannū ipsū alexandrinū conducebantur. quos ille pacifice susceptos. benigneque allocutos singulorum nomina exquirens. in carthago iussit conscribi. sicque ad sua redire loca permisit.

Porro quidam ex nostris cōperegrinis facta conuentione cum consule cathalonienſi. cōmensales eius fuerunt. cibo et potu per parco vtentes apud eundem. qui tamen non nisi argenteis vasis inferebatur. Alij vero cum domino de Solms in sua manserunt camera. edentes et bibentes iuxta votum et placitum ipsorum.

Alter die que fuit. xxv. octobris post audita missam in capella curie memorate que capellanū habebat sacerdotem religiosum de ordine predicatorum. clamor magnus et tumultus strepitusque populorum insonuit iuxta mare unde exterriti in altiora conscendimus curie loca. inde prospecturi quidnam esset etc. Et vidimus fustes et grappas cum armatis nauibus applicare in portum. quem intrantes bambardarum fragoribus et clangoribus tubarum populorumque clamoribus aerem replebant. Erant autem sarraceni quendam prepotente de affrica sarraceni cōducentes qui in mechā sepulchrum mabumeti visitaturus peregrinabatur. In mari autem existentes idem sarraceni inuentam nauem cum. xij. xpianis rapuerunt. rebusque inter se diuisis ipsos xpianos alexandriam vendendos adducebant. Ipsos vero sarracenos cum ad litus applicuissent māmaluci alexandrini et ciues armis decorati de ciuitate exeuntes honorifice susceperunt. et cum pompa magna ac multis clamoribus ciuitate introducerunt cum spolio prefato.

Je. xxvi. octobris que fuit dominica. xxij. post octauas trinitatis audita missa sumptuosius prandio domi mansimus quiescentes. neque enim adhuc se cure tutaque exire poteramus. eo quod trutzelmannus alexandrinus (cui quam tenebamur pecuniam nondū exsolueramus) debitam nobis necdum prestitit tutelam. Qua videlicet pecunia soluta (magna satis) in crastino nos ad portas duxit ciuitatis que ducit ad mare. et dominis qui in porta sedebant nos exhibens. intransitū et exirendi quotiens liberet nobis indulgit libertatem.

Sequenti die que fuit Symonis et Jude post diuina celebrata. in eum ducti fuimus locum vbi quōdam erat carcer et adhuc est. in quo inclita virgo et martyr sancta katherina expoliata et scorpionibus prius cesa. diebus duodecim sine cibo et potu mansit clausa fame et siti crucianda. sed dominus cibum ei per columbam ministravit. In quo etiam loco regina et porphyrinus miles. angelorum viderunt exercitū circa martyrem eam consolantes et ad tolerantiam martyris animantes vt habetur in eius legenda. In hunc sanctum locum post multos rogatus fuimus introducti. et vidimus ante dictam carcerem duas marmoreas stare colūnas satis eminentes. ab inuicem passibus. xij. segregatas. super quas horribiles rote seu machine fuerant locate et posite. quibus virgo ipsa speciosa debuit discindi frustatim. sed ea orate cōfracte sunt et quasi quatuor milia gentiliū inde necati. Eodem etiam in loco quinquaginta illi rethores qui de diuersis vocati prouincijs illo cōuenerunt. in omni sapientia eruditi cum katherina coram cesare disputatorio certamine pugnaturi. quos virgo ipsa sacra. maxima in labijs eius diffusa gratia a deo deuicit vt et responsis deficerent. et se conuertendos ad xpm apertis vocibus exclamarent. Cesar ipse furibundus igne se cit cremari. sed vestibus eorum et capillis illesis multi crediderunt in xpm.

Inde transeuntes venimus in locū vbi aula alexandri magni ferebatur stetitisse. nā hodie in signū et memoriam eius stat ibi mire altitudinis et latitudinis colūna ex lapide vno speciosa. capitellum habens acutum que procul cernentibus quasi turris alta apparet. Est autem coloris rubei multis characteribus inscripta. qui veterū litere fuisse prohibetur maior multo et altior illa colūna que rome ad sanctum Petrum hodie stat

quā dicunt olim ex alexandria iuxta illam fuisse collocatam et inde romā translata
Est et alia foris alexandriam altissima colūna quā pompeyanā nominant. quia eam
pompeius in sui memoriam fieri fecit. quā etiā vidimus in ingressu ciuitatis.

Inde progredientes venimus ad ecclesiam ad sanctam Sabban appellatam edi-
ficatam in eo loco vbi virgo sancta katherina ante passionem suam in curia mor-
batur regali. familiā suam defuncto patre Costo rege cui vnicā erat gubernans. hāc
ecclesiam greci monachi inhabitant.

Locus autem vbi martyr xpi katherina fuit decollata hodie mōstratur extra vr-
bem alexandriā. Suntq; ibi due marmoree colūne magne in eius memoriā quon-
dam erecte. fuitq; ex eo loco corpus eius virgineū angelicis manib; in montem sy-
nai transportatum. Hic locus tempore passionis et martyriū sacre virginis fuit in-
tra ciuitatem alexandriam que tūc temporis multo maior et latior fuit atq; glorio-
sior q̄ nūc sit. Est insuper in ipa vrbe ecclesia ad sanctum marcum dicta. quam Ja-
cobite inhabitant in eo loco constructa. vbi ipse sanctus euangelista perhibetur ha-
bitasse. et sepe numero diuina ibi officia celebrasse. Quāq; em̄ pro sua humilitate pol-
licem sibi absciderit vt sacerdotio reprobo haberet tñ dei p̄ualēte iudicio et auctori-
tate petri alexandrie est episcopus ordinatus. Hoc in loco missam in pascha celebrās
sine in collo eius misso tractus est per ciuitatem istam. gratias agens deo. Inde re-
clusus in carcerem a xpo ihu et angelis sibi apparentib; confortatus cum postera die
sterum ad collum eius funem ligarent ac p̄ ciuitatem traherent ait. In manus tuas
domine cōmendo spiritum meum. et ita spiritum reddidit creatori. Hoc in loco a ve-
ris religiosus sepultus primū fuit. sed postmodum apud venecias est trāsatus. Est
et alia ecclesia iacobitarum in alexandria que ad sanctum michaēlem dicitur. in qua
est sepultura peregrinorū xpianorū qui ibi manētes debitum carnis exsoluūt. Hāc
et dominus Johannes comes de Solms dominus in Hyntzenberg iunior et no-
bilior inter nos cōperegrinos dissenteria vexatus cum diem ibi clausisset extremū:
omnibus deuotissime susceptis sacramētis. hac in ecclesia fuit tumulatus. Cuius
transitus et mors profecto merori et luctui nobis multo fuit.

Ostenditur quoq; alexandrie locus in quo sanctus Johannes elemosinarius
quondam patriarcha alexandrinus. martyriū suscepit in confessione vere fidei p̄-
sistens. vt in eius legenda habetur. Sunt p̄terea in quatuor fonticis xpianorū
in alexandria. pulchre quedam et ornate capelle. capellanos habentes latinos vel re-
ligiosos presbiteros vel seculares quas intermanendū ibi sepius visitauimus. Por-
ro his dieb; quib; alexandrie fuimus. multe naues galee et fustes in portum applicu-
erunt. multaq; fiebant depredationes. Nam veneti nauem vnam onerariam neapo-
litānam que alexandriam properabat spoliauerunt. eo q̄ tunc temporis graues in-
ter eos et regem Neapolitanum inimicitie et guerre versabantur. Aduenit etiam illis
diebus galea quedam xpianorū de transmarinis partibus in qua alemāni quidam
erant qui et dixerunt nil aliud in sua habere galea. nisi nuces auellanas in valore. x.
miliū ducatorū. que in orientalib; non crescunt terris et proinde care illic habentur.
Ferturq; q̄ vltra centum annos ibi sint durabiles. ita q̄ nec marcescūt nec tabescūt
nec vermib; corrodūtur. quib; tamē defectib; apud nos vltra vñū seruare annū sub-
iacere noscūtur. Illis etiam dieb; videntes alexandrini qui per mare vagabātur na-
uem alienam portui applicare. et eam expugnantes ceperunt. captamq; introduce-
runt in portum victores. spolia inter se distribuentes more piratarū. Nisi em̄ naues
alexandriam applicare volentes potenter sint armate ab ipsis alexandrinis anteq̄ in
portum venerint spoliantur. quem cum intrauerint secure sunt q̄ diu steterint in eo
Brandis etem̄ est sarracenis cura pro custodia portus illius. vnde et duos qui intra
ciuitatem habentur montes. qui hominū manib; facti sunt assidue cōscendūt vt ma-
ria contemplantur. longe lateq; inde prospicientes si qua videant vela que mox vbi
viderint Amiraldo denūciant. qui cursoriam emittens nauiculam de cōditione in-
quirat aduentantiū. Et q̄ forte creditū sit difficile tamē omnino ita sese habet q̄
n 4

Nota

narrabo. Ipse Amiralduſ ſemp apud ſe quaſdam diſciplinatos habet colūbas ſic edoctas vt quocūq; perreperint inde in ipſius amiralduſ curiam reuertantur. Earum duas aut tres naucleri emiſſi in occurſum nauū ſecum recipientes educunt per mare. vſq; ad locum in quo aduentantes poſſunt explorare. vbi mox conſcriptam cedulam continentem que ſcitu neceſſaria ſunt ad collum vnius ſuſpēdit columbe. eāq; ſi ſiūt auolare. q̄ continuo volatu ad menſam vſq; amiralduſ zedulam afferens quaſ ſiūt venientes indicat. Et ſi poſt primam emiſſam colūbam aliud quidpiā amiralduſ fuerit ſignificandū mox ſecundam emittunt colūbam vel etiam terciam ſi neceſſe fuerit. z ita longe anteq; naues portum intrent amiralduſ de eis ē edoctus. dicitur etiam q̄ alias habet colūbas quas vſq; in Chayrum tranſmittit ad Soldanū tempore quo aliquod repentinū z arduū inciderit negociū ſibi neceſſario ſignificandū. Porro ſi naucleri ab ipſo amiralduſ miſſi nauū conditiones inueſtigare nequinerint. hoc ipſm per colūbas ſibi renūciant. qui ſtatim armatas mittit fulſtes tradens in mandatis vt aduenientes inuadant. depdentur. z ſpolient. qđ z faciunt niſi eos inuenerint fortiores vt dictum eſt iam ſupra.

Je tandem. xxx. ad loca ciuitatis videnda hincinde euagantes. merces p̄ ſertim conſiderauimus fonticoz qui omnes pleni mercib; erant. p̄ter ſolum fonticum cathalonioz in quo nil aliud niſi quidam ſeuiffimus iacebat leopardus fune ligatus.

P̄terea ſarraceni z xp̄iani paſſim in eo pariterq; comedebant z bibebant. Januēſiū vero fonticus domus vtiq; pulchra z magna erat. z multi negociatores z merces precioſe in ea. Inde ambos venetozum perlustrauiſmus fonticos. z p̄ter merces quas ibi repperimus copioſas. vidimus ſtrutiones in eis grandes incedere. q̄ ferrū ſibi proiectum comedebant. Porcū etiam ibi veneti nutriebant quē ſolum z vnicū in tranſmarinis partib; illic conſperimus. Vulto em̄ magis ſarraceni abhominantur porcōs q̄ indei. qui nec illum vnū paterentur viuere niſi ad p̄ces venetoz. Soldanū ei vitam indulſiſſet. Demū thurcoz intrauimus fonticum. in quo negociantū multus erat tumultus. ſic z in fontico mauroz z ethiopiū. ſic z in fontico tartarozum. vbi p̄ter cetera. nobiliſſimas res id ē homines. viliffimo precio vidimus venales vtriuſq; ſexus. iuuenes z iuenculas. pueros z puellas. mulieres etiam quaſdam qui paruulos habebāt ad vbera pendentes. qui om̄es ibi ſui expectabant venditionem. z viliffime tractantur atq; turpiſſime dum ab emprozibus probantur ſani ne ſint aut egri. valentes aut inualidi z c̄. Denudantur etiam puelle z currere atq; ſaltare cogūtur. z hūc in modū varie exquirūtur an ſint ſine defectu vel non z c̄. Singulis autem noctib; omnes fontici per ſarracenos a foris claudūtur ne quis ingredi poſſit vel egredi. ſed z his dieb; ipi in muſchkeis congregantur z quādo p̄cipuas habent ſolennitates. nec ſunt in alexandria domus vllē dictis fonticis pulchriores z ornatiores. His perſpectis ad mare acceſſimus vbi magnus erat hominū conuētus circa mercatores qui ſpecies aromaticas ſaccis imponebant. Siquidem dū in camelis ſpecies ad mare de fonticis educūtur nauib; inferende. ſarracenoz officiales ſtantes in litoze ſaccos euacuant. p̄ſcrutantes ne forte aliquid precioſum inter ſpecies abſconditū efferatur. Lūq; ita circa ſpecies laboratur pauperes z inopes multi adcurrunt. ea que manus fugerint imponentiū raptim colligentes. z q̄ furtim auferunt mox in via ſedentes vendunt.

Je vero. xxx. octobris due quedam alie veneciane galee venientes de affrica. quas galeas de Traffico cognominant. portui applicuere alexandrino pari modo ibi onerande ſicut z ille quatuor q̄ ibi erant iam onerate. Eodē die tractare cepimus z conuenire cū galearum patronis. ſuper noſtro cum eis reſeſſu. z procerto duriores eos nobis repperimus q̄ ſarracenos. Nam qz ſciebant nos cū eis oportere recedere. multū nimis z inſolitū a nobis nauū exigebant. Factumq; eſt vt in ipa conuēctione peregrinoz ſocietates ab inuicem ſoluerent. illis in iſtam galeam alijs in aliam ſe recipientib; nos vero in galea domini capitanei z

domini consulis venetorum esse maluimus. cuius galee patronus. dominus erat Seba-
stianus cōtinenti. cōtulerunt se quoque ad nos dominus Johannes archidiaconus transil-
uianus de vngaria. et frater Felix ordinis predicatorum de Alma lector. Cōuentione
autem facta. pluribus adhuc mansimus Alexandrie diebus. inuiti tamen et coacti. ga-
learum expeditionē prestolantes. quo in tempore dominus in Solms vt supra memi-
ni. rebus excessit humanis. cuius sepulture et funeri. debitam et oportunitatem operā impē-
dimus. plancium amarum facientes super eum. Obijt autem in nocte ipsa que diē pre-
cedebat omnium sanctorum. Quo mortuo in eam quam cōduximus secessimus galea-
am. Alexandriam ulterius deinceps nō ingredientes saltem ad manendū. sed in galea
dormiuimus manducantes et bibentes cum patrono. Persuasum siquidem nobis erat
vt octo vel decem diebus ante galearum recessum. clamdestine eas ingrederemur atque
res nostras nō simul et semel sed per partes et diuersis temporibus educeremus. quia per
singulas custodias sarraceni de omnibus rebus et personis graue exigunt pedagium si-
ue theloneum. decimū denarium de centesimo iuxta suum cōpotum recipientes. Sunt
autem tres custodie inter mare et ciuitates. Quarum prima est circa portam inferiorem
que ducit in vrbes. Secunda vero longe ab ea in exteriori porta que ducit ad mare in-
ter muros ciuitatis. Tercia autem est in litore maris. In his omnibus officiales Sol-
dani. omnes tam intrantes quā exeuntes diligenter examinant et perscrutantur. et potissi-
mum mercatores et merces eorum. Ego vero auxilio trutzelmanni nostri Alexandrini
cui nō paucos propināui ducatos. obtinui quod res mee per dictas custodias sine perscru-
tatione fuerunt educte.

Porro die tertia nouembris ad iussum capitanei galea nostra in altum fuit ducta secus
nouum castellum. quia iam naues parate erant ad recessum. vnde omnes peregrini con-
focij nostri qui adhuc in ciuitate manebant ad suas se presentarunt galeas. que omnes
iussu et nutu suo: ex ordine nostre cōiungebantur. iuxta dictum castrum quod profecto
egregium est et forte portum cōcludens muniensque Alexandrinum. Est enim portus il-
le multum scopulosus. et per scopulos a litore vsque in mare murus multis turribus pre-
clarus et munitus est deductus. atque in extremitatibus scopulorum et muri illius. ca-
strum est extructum prefatum in mari. quod modernus Soldanus fieri fecit consilio
et industria vsus cuiusdam mammaluci alemani ex Oppenheim diocesis Baguntine
nati. qui iam pridem relicto paganismo. ad sancte matris ecclesie sinum reuersus est lo-
cuples et prediues.

In portum illum nulla potest ingredi nauis nisi castro huic loco Soldani reuerentiā
exhibeat velum remittendo. Verum cum in loco illo cōsisteremus diebus quattuor: de-
cim ibi mansimus. longissimas habentes horas et tedio grauissimo affecti. omni quasi
momento galearū transitum expectantes. quo in tempore multis fuerunt vexati mole-
stis galearum patroni. et vnus etiam eorum grauitur vulneratus a sarracenis. multaque
eis euenerunt incomoda. qui post galee educationem a terra in altum: denuo ciuitatē in-
trauerunt. Illis etiam diebus scisma fuit inter patronos alijs recedere volentibus. alijs
adhuc manere amplius cōtendentibus. et nisi dominus capitaneus sequestrum se et me-
dium interposuisset. ab inuicem fuissent diuisi. Obstitit enim nec voluit vt quisque recede-
ret donec omnes et singuli expediti essent ad plenum.

Igitur cum dies quintadecima nouembris aduenisset: omnibus ad recessum prepara-
tis. prospero flante vento. solutis nauibus. leuatis anchoris. expansisque velis extra por-
tum euecti. Alexandrinam postergauimus ciuitates. subtracto litore ab oculis nostris
ita quod in crastino longius eieci nullam prorsus vidimus terram vndique circumdati ma-
ri. Erat autem galea nostra cursus velocissimi vnde et alias longe precedebat. Extunc
panibus deficientibus alexandrinis. parimates siue bis coctos cepimus manducare.
et quod mirum erat in oculis nostris pisces nobis falsi de danubio videlicet sturiones
ministrabatur. sed turci per quorum regiones danubius fluit illos ad terras transferunt
sarracenorum a quibus veneti eos emunt. Nauigauimus igitur ex Alexandria per mare

bicarium in mare carpaticum. Unde die sextadecima nouembris optata flante aura ve
loci cursu intrauimus mare creticū. et fuimus die. xvij. illucescente proiecti vsq; ad pro-
montoria Crete siue Landie. insulam tñ ipam nō sumus ingressi. Ingenti vero fuim⁹
leticia permoti cum huc loci venissemus. pro eo q̄ iam quinq; ferme spacio mensum
nullas fidelium videramus terras. iamq; nobis videbatur quasi patriam nostram atti-
gissemus. cum ipsam fidelem et gloriosam insulam Cretam siue Landiam sub oculis
habebamus. licet longissimis adhuc distaremus interuallis a solo natali. Quippe qui
iuxta cicladas insulas per Hellespontū. et seuissimū mare maleum navigaturi. adhuc
Achayam. Albanā. Dardaninem. Corzirū. Illiricum. Dalmaciā. Schlauoniam.
Croaciam. Istriam. et forum Julij ante nos habebamus iuxta earum cōfinia pro-
uinciarum viam facturi.

Je. xvij. cum ad latus memorate insule crete venissem⁹. iussit capitaneus cur-
sum galee intercipere. velorum remissione. et proiecta schaffa in mare misit. p
phisico qui in alia erat galea mandans vt q̄storius ad se veniret. Cōsul enim
venetianus grauiter ceperat egrotare. pro cuius cura phisicus vocabatur.

Eius rei gratia inter duas insulas Landiam scz et Flataliam siue proejectione volueba-
mur. Ita et sequenti die festo scz sancte Elizabeth instabili vento huc illucq; proieci-
bamur. quo factum fuit q̄ omnes galee sic fuerunt cōiuncte q̄ de vna ad aliaz colloqui
poteramus. sed post paululum mutata aura. mare motu inquietissimo feruescere cepit.
nec fuit quicq; in superioribus galearū quod nō procellis vndiq; illabentibus perfun-
deretur. et cum sol occidisset. magis ac magis tempestas inualuit. ita q̄ naucleri et galeo-
the infirmi superius sub transtris suis iacentes. nec valentes aquarū incidentium ferre
perfusionē. magnis apud patronū precibus vix obtinuerunt q̄ in carinam nauis fue-
runt intromissi. vbi species Aromaticæ et merces alie cōferuabantur. Fuerant namq; vi-
ginti galeothe infirmi in Alexandria de aquis ibi potatis. Nam ciuitas ipa est sub-
tus vbiq; cauata et super testudines edificata. Nilq; excrecente omnis illa cōcanitas
aquis repletur sub domibus neq; sunt alie ibi aque nisi ille de quibus homines et iumē-
ta bibunt. et dicuntur aque ille esse infecte et pessime. Inualecente autē vento imber ma-
ximus descendit. et cuncta infudit prius intacta. quo accidit q̄ patron⁹ et alij venetiani
qui hactenus super castellum in puppi manserant ad nos in carinam fugere sunt cōpul-
si. eo q̄ castellum aquis vndiq; replebatur. capitaneus vero et cōsul. in pfunda puppis
camerula. clausis desuper hostijs manserunt. Naucleri autē maximos per totam noctē
perpessi labores. cōtinuis cursibus et horrendis clamoribus. infirmos grauabāt. quib⁹
bus nulla requies erat. sed et sani quidā et valentes egrotare ceperunt inter quos vnus
erat dominus archidiaconus de vngaria. dñs quoq; cōsul magis ac magis cepit desti-
tui. duo vero ex galeothis mortui: nocte eadē in mare sunt proiecti.

Sed illucescente die que erat vicesima nouembris cepit tempestas ipa paulatim decre-
scere. ac mare ipm magis magisq; mitescere. Tandem ad quandam insulam applicui-
mus cui est vocabulum Ayō. vbi sub castello quod Ayum dicitur fixis nauibus per-
iactas anchoras. in barcis egrediebamur ad litus vbi inuentis cōsocijs nostris peregrini-
nis per montis precipitem et petrosam cliuam ascendimus in ipm castellum nyum. et
inuenimus inter ascendendū tres ecclesias de ritu grecorum. vnam inferius circa litus
aliam in montis ascensu. terciā in ipō castello superius. quas ingressi gratias egim⁹ lau-
dantes et glorificantes deum qui nos in terras reduxit christianorū. nihil autem repe-
rimus venale ex his que victui erant necessaria nec panes neq; oua etc. Nam qui primi
ascenderant tulerant omnia. Est autem ipm castellum satis populosum hominib⁹. qui
in paruis habitant domunculis quasi tugurijs de fructibus insule viuentes. nec sunt
alij eiusdem insule habitatores aut incole nisi isti de castello prefato. Estq; insula ipa
feralis satis et pinguis glebe. Est quoq; castellum ipm vetustissimū a grecis quondam
potentibus pro maris tutela et custodia super abruptas petras exstructum. Ex eo enim
per latissimum mare cōtra insulas cicladas et Landiam patulus habetur prospectus.

De crepidine montis aqua descendit clara et dulcis, sed nō multum frigida, in vasculis tamen reseruata statim frigescit. Sub monte etiam riuus quidam dulcem cōtinens aquam per vallem currens illabitur mari.

Um vero dies, xxi. illucesceret clamor ingens cuiusdam lamentabiliter flentis in nostra audiebatur galea, eratq; ululatus ille filij domini cōsulis, qui scz consul nocte eadem vniuersę carnis debitum exsoluens diem clauserat extremum, hunc nō solum filius sed cuncti qui virum nouerant plangebāt. Iussit itaq; filius defuncti patris corpus in terram edoctum poni in cappella que ibi in litore erat, super quod illic positum irruens planctus magnū fecit, quem sui cōciues a corpore auulsum in galeam reducerunt. Corpus vero exenteratum lotum, vinctum, et aromatisibus cōditum ligneo locello imposuerūt, pice et clauis bene firmato, sicq; venetias ad suum iam pridem electum monumentū ferebant sepeliendum. His omnibus cum interessemus, certa didicimus experientia, cōfictum esse mendacius, quo dicitur q; corpus exanime siue mortuum per mare nō possit duci, et preteritu illius figmenti peregrini etiam nobiles, barones et milites, qui pro tempore in mari rebus excedunt humanis statim in vndas mittuntur nec vel ad terras p̄ximas sinuntur vehi gratia sepeliendi. Eodem die quattuor mortuos de galeis sepulture tradidimus in terram que et mater est vniuersorum.

Je. xxij. festo scz sanctę Cecilie virginis et martyris cum sustulisset in maris magni et spacioli latitudinē vento nō satis bono immo aduerso proorsus incidimus. Qui quidem ventus cōtrarius, versus Traciam nos impulit, atq; sub paucarum spacio horarum si eius fuisset impetam infecuti. Constantinopolim aut Troiam aut Hicropontum, vel altius etiam Athenas muream et Salathas appulisset, vel etiam in parthos insulam. Erat quidem ventus ille optimus nauigantibus in macedoniam sed nobis inutilis proorsus. Conatu p̄inde maximo ad resistendum tali vento a naucleris facto. Tandem cum multo labore, longe sub nyo incidimus in portum vnū, desertum quidē sed firmum, stephanum nomine, et ibi naues stabiluimus, et quattriduo mansimus: tedio grauissimo affecti, vento illo aduerso per momenta singula augmenta capiente. Id quoq; preter cetera in malum nostrū adijciēbatur q; in nullum castellum introire sinebamur. Audierant enim nō paucos ex galeis vita functos fuisse, putabantq; galeas omnes peste infectas, iccirco nos abominabatur et prohibebant, ingressum negantes, neq; vendere nobis quicq; volebant, non obstante q; domini eorum ciues scz venetiani erant in galeis. Sunt enim loca ista omnia insule et castella sub ditione venetorū licet ea per se nō regunt, vt Landiam Cypzum et huiusmodi, sed alicui grecorū cōmittunt regenda et administranda sub tributo. Apxia tamē insula de qua supra mentio habita est sub dominio est cuiusdam ducis grecorum qui et Turco tributarius est et cōfederatus. Sunt autem regiones ille aspere et durissime glebe, sed et aer satis incōueniens. Idq; nobis magnopere ibi formidini erat ne forte ibi diutius manere oporteret, quemadmodū Alexandrinis galeis anno accidit superiori, que hoc in loco amplius q; triginta diebus moram facere ob ventorū cōtrarietatem et pugnam in mari cogebantur.

Inde tandem nauigantes in mare maleum mare vtq; seuissimum peruenimus, in quo plurima pericula cōsequentibus fuimus experti diebus, que vix vllis possent enarrari verbis aut litteris designari. Et profecto vt est apud virgiliū, venimus nymbrozū in patriam, loca feta furentibus austris, inter luctātes ventos tempestatesq; sonoras. Ibi venti nutu eoli principis sui, vt poete fingunt velut agmine facto, Qua data porta ruūt et terras turbine perflant, Incumbuntq; mari totumq; a sedibus ymis, Una curusq; notusq; ruunt creberq; procellis, Affricus et vastos voluunt ad littora fluctus. Hoc in genere dicto vt historie mos geratur nauigatio ista per mare illud tempestuosum p̄ ceteris periculosior, et accuratius et latius necesse est vt explicetur.

Situr sub diem. xxviii. nouembriis mutato vento non quidem in meliore sed in fortiozem. ferebamur cōtra maleam impetu grandi. ac si vi eam vincere cōtenderemus. Verum tamen gubernatores nostri paruum spem habentes de transitu malee. sequebātur ventum fortune iudicio se cōmittentes. Si enim illa die maleam vicissemus. in crastinū motone fuisset. et cōsequenter facilem nauigationem per Achaiam. Thraciam. Illyricum. Dalmaciam. et Croaciam. in Istriam et Italiam habuissemus. Est autē malea promontoriū grecie asperrimū. quod quinquaginta milia passuum infra mare p̄tenditur. circa quod vnda adeo seua est: et importune impellitur vt naues pertransire volentes a se repellere et persequi videatur. Oportet enī nauigantes de macedonia et grecia in achaiam et thraciam. pertransire ad cornu illius promontoriū quod est multū altum. acutum. et scopulis de profundo maris in altum vsq; ad nubes se erigens. cuius cacumen estate et hyeme est niuibus operum. tot autē venti in cornu illo conueniunt quod mare cōfusissimum reddunt et nauigationē difficilimā. Dum enim nauigantes cōtra eam per adiutorium alicuius venti vsq; ad aciem perducti fuerint. mox vt proza rostrum ad modicū extendere incipit. afflant aliquando septem aut octo aut nouem venti. qui omnes proza reuersa nauem cum impetu reijciunt. vnde sepe cōtingit q̄ naues per tres aut quattuor menses in illa parte malee manere cogūtur. Illa difficultas semper fuit ibi.

Unde vetustissimi poete reperiuntur in carminibus suis yronice cōpassi fuisse grecis. pro eo q̄ cum dijs pugnantibus innumerabile multitudinē hominū perdidissent. quos si seruassent suffecissent ad hoc q̄ per medium malee gurgitem fodissent et a supremo vertice rupem scidissent vsq; ad fundū maris et manibus interfectoz cannale et viam nauibus fecissent ne in perpetuū nauigantes tantū laborē et tantā temporis perditiōne paterentur girando maleam. Et profecto si mons malee esset per mediū diuisus. multo citius redirent naues de oriente in occidentē. et de Asia in Europam. nec potest fieri nauigatio nisi quasi ad cōtactum cornu malee. cū reliqua maris latitudo sit tota scopulis plena. Dicitur autē mons ille malea a maleo rege tirrenozū. qui tubā eneam primus inuenit et in montanis illis degens piratica cede mare infestabat. Fecitq; in monte templum appollinis: et montē suo nomine nuncupauit. Hunc vero dudum destructo templo appollinis in cornu malee edificata est capella sancti Michaelis. vnde et vulgares cornu hoc alam sancti michaelis nominant. et opinantur q̄ sanctus michael ala sua ventos cōcutiens stans supra cornu. naues dum sibi placet repellat. Idcirco marinarij in vitioria malee laborantes. orationes ad sanctū michaelē faciunt et vota vouēt vt digne et tur alā qua ventos mouet et mare cōcutit retrahere. quatenus possint transire.

In radice malee est ciuitas que Malfasia dicitur. iuxta quam crescit precipuū vinū quod nominant malfaticū. et ab hoc vino transtulit vulgus nomen in vinum creticum. quod nunc per mundū dicitur malfaticum. quod tamen non est de malfasia sed de Creta vel Candia vel motona. Cauent autē nauium gubernatores ne ad malfasie portum applicent. quia dicunt pessimos grecos ibi habitare. ideo potius sinunt naues reuertī ad insulas cicladum per multa maris spacia. et dicunt q̄ a malicia hominū montana dicitur malea. Igitur cum tota die cōtra maleā nauigassemus et cornu eius attigissemus repente retrusi sumus et adeo impetuosi reiecti q̄ tota classis fuit dissoluta et nulla galea mansit cum alia ita prope vt posset aliam videre. et cum hoc leuissimā tempestate passi sumus ita q̄ galestroli cogercntur vela tempestatibus apta appendere.

Erunt die. xxi. iterum cōtra maleā ire tentauimus licet ventum nō nisi pro sex pannis accatonis habuerimus exiguum. nobis autē cōtra maleam perantibus aduolabāt etiā alie galee cōserue nostre quas perdidideramus. Dum autem aduerserasset prope promontoria fuimus et cōtra cornu velocissimo cursu properauimus. Sed cum iam aciem attingere vellemus et magno conatu vna galea post aliam in suo ordine pertransire satageret. ecce ventus cōtra nos erupit et primas

galeas rapuit et impetuosiſſime retruſit cōtra ſequentes que accedebant. fuitq; mirabile viſu et nō expertis incredibile q̄ naues in eodem freto lateraliter iuncte cōtra ſe procedebant agitate cōtrarijs ventis. ille cōtra maleā pleno velo vehebantur. alie a malea inflans velis ecōtrario redibant. et circulum cum nauibus fecimus ſicut ſolent circumire coriſantes. Reiectis ergo omnibus galeis in freto inutiliter retro maleam iactabamur. arte obſiſtentes ne ventus nos in cicladas inſulas reportaret et ita diem fieri preſtola-
bamur.

Je. xxx. que erat Andree apoſtoli et dominica prima aduentus. ſurrexit ante lucem ventus omnino nobis cōtrarius et fortis. Quod videntes gubernatores noſtri et de tranſitu malee deſperantes. cōmiſerunt vela ventis et iactati ſumus cōtra aquilonem grandi impetu iterum in inſulas cicladam longius a malea q̄ ſit a colonia vſq; venetias extra viam noſtram. et intrauimus per ſcopulos et rupes feſtinantiſſime vſi cautelis et ingenijs multis.

Porro per quoddā cannale anguſtum et ſtrictum ingreſſi in portum latum et ſecurum ac monibus altis munitū incidimus in radice inſule milo dicte naues ſtabilientes. Reperimus autē in ipſo portu quattuor onerarias naues venetianas que venerant de ſyria. et in barutho capadocie onera ſuſceperant mertium. Hi autem qui in nauibus illis erant cum claſſem noſtrā vidiffent ingredientē ad ſe. cōcrepabant tubis buccinis et timpanis rē. et emittebant bombardarū ſaxa ſperica contra montana cōclamabantq; in vnum vocibus altiſſonis. pariſormiter et noſtri faciebant in ſignum leticie et iocunditatis. et videbatur mare et terra moueri a ſonitu bombardarū et clamantium et buccinantium. Claſſis illa de ſyria ſicut et noſtra multis diebus laborauerat in tranſitu malee: ſed inuanum. Fuerūt etiā ibi alie naues que de malea in hunc portū fuerāt p̄iecti.

Prima decembris augmentatū ſunt venti cōtrarij et diſpoſuerūt ſe omnes naues ad tps manere in portu illo. Eodez die miſit capitaneus nauū ſyrie nuncios per omnes galeas. et inuitauit ad prandium alios capitaneos et patronos et omnes principales officiales nauū et gubernatores et dominos. et inſtaurauit grande cōuiuuij extra galeam in litore maris. Descenderunt ergo in terrā tres capitanei ſc̄z capitaneus nauū Alexandrinarū cum ſuis tubicinibus. qui ſub ſe habuit quattuor galeas oneratas precioſis mercibus et bene armatas. Capitaneus item nauium de ſyria cum ſuis tubis. qui etiā ſub ſe habuit quattuor patronos quattuor galarū. Capitaneus quoq; de Africa aliter de Traffica cum ſuis habens ſub ſe duas galeas armatas et oneratas. Iſti in quā tres capitanei cum decem patronis et omnibus nauū nobilibz diuis et officialibus ad tabulas paratas in litore cōfederunt. Poſt epulas diuerſis exercitijs et ſolatijs varijs in litore colludentie pulchzū cernentibus ſpectaculum prebuerunt. Erant autem in illis decem galeis vt opinor vltra ſex milia hominū quorum maior pars in litore ſolatiū et cōuiuuij cauſa cōuenerat.

Dic illa adueſperante ſinguli in ſingulas galeas ſuis in ſcaſſis aſcenderunt et manſimus in illo portu per dies aliquot.

Je quinta decembris facta tranquillitate claſſem ſoluimus et tractu remozuz naues paſſim omnes educabantur. quia nō erat tūc ventus ſed bonatza id eſt tranquillum. Sic enī a nauis maris tranquillitas appellatur. Unde oēs deum precabantur pro felici tranſitu malee. Vetrifca vero quidam ita exorabat. Ach pater omnipotens tantis miſerere periclis. Atq; tuis theſauris ventos dimitte ſecundos.

Igitur cum de ſcopulis ad mare latum veniſſemus ſurrexit ventus lateralis pro tranſitu malee inuulſus proſus. proceſſimus tamen contra maleā cum tota claſſe. ſed facta nocte inualuit ventus nimis cōtra nos et tenebris ingruentibus facta fuit ſeuiffima tempeſtas. Et mare eleuabaſ ſine ceſſatione ſupra galeam. Eleuauerunt ſe flumina. eleuauerūt vocē ſuā mirabiles elationes maris. mirabiles proſus. Incidebāt p̄inde aque ſupra modū. ita vt audēter dixerim q̄ in illa nocte vltra centies fluctibus inuoluti fuimus. et vndis operi penit? nō quidē p̄tinue ſed. ſubito nauis operitur et in ictu oculi tranſi-

Omnia autem superiora galee in aquis natabant. Et ipsi marinarij tota nocte in aquis currentes vela crebro mutabant.

Porro tempestate illa durante cum naues abinuicem longius essent seperate vnari ventorum acta ad latus nostre galee grande impetu impetit vehementer. barcamq; collateralalem dirupit penitus et destruxit nostra vero coquinam fregit eius et omnia que in ea erant.

Quantum autē terrorem cōtactus ille galearum nobis omnibus incusserit. q̄tus strepitus fragor et clamor et angustia fuerit nō facile explicari potest. nos enim qui inferius eramus in carina omni momento interitum expectantes cōclusi in tenebris trepidi maiorem in modum suspensis sic animis stabamus. Cum autem infelix illa nox transisset omnes vertiginosi effecti sanctum inuocabamus qua poteramus deuotione Nicolai cuius imminere festum dicentes. Suscipe nautarū pater nicolae precatus. Assis et solita nunc pietate tuis. vel simile in modum.

Je sexta decembris vbi lux clara refluxit vidimus nos nullum habere adiutorium et ventum inutilem fortem nimis existere. desperantes ergo iterū vela vento cōmisimus. qui rapta classe eam cursu velocissimo in cicladas insulas reportauit ad locum vnde nudius tertius egressi fueramus in portum milo.

Ibiq; naues tonillis alligatis et anchoris immeris hēmare ibi tūimus. pro eo q̄ in diebus patronorū maris mare solito implacabilius habuimus. Sunt enim scōm marinianorum estimationē singulares patroni maris sanctus Clemens. sancta Katharina. sanctus Andreas. sancta Barbara. sanctus Nicolaus. sancta dei genitrix Maria et sancta Lucia. omnibus his diebus difficilem habuimus nauigationē demptis vltimis duobus. in quibus si maleam nō vicissemus per hēmem totam ibi manere coacti fuissetus. hoc firmiter tenent marinarij. Vultis enim superstitionibus vacant in nauibus quādo nauigatio nō est iuxta eorum vota. Alij dicebant q̄ peregrini terre sancte essent in causa quia res furtiuas secum ducerent de locis sanctis. vel aquā iordanis quā simpliciter dicunt impedire nauigationem.

Je septima decembris inutilem ventum habentes. eodem mansimus in loco post prandium vero plures orationis gratia ad litus nauigantes in cappella que ibi erat in honore virginis Marie dedicata eidem sese cōmendauerunt. Alij cantabant crebro hos versus. deuotius ad virginē ipam clamitantes.

Salue splendor firmamēti tu caliginose menti desuper irradia. Placa mare maris stella ne inuoluat nos procella et tempestas obuia. Videbatur autem nobis tanq̄ sese inclinans virgo Maria sic nos affaret. vento in melius mutato. et classe ad recessus aptata. Pergite iam miseri sancta theotocos inq̄t. Et velis in flatibus portus intrate salubres. Ante solis ergo occasum portum exiimus et tota nocte in lumine lune tranquilla nauigatione profecti ventum sequebamur optatum.

Je autem octaua que erat festum cōceptionis beate virginis fortiter processimus cōtra maleam eaq; post meridiem cōspecta cōterriti sumus metuentes iteratam repulsionē. Sed aduersascente die vento semper in melius confortato repente cornu illud sensimū malee sine labore pene superantes sub vnius hore spacio decem et octo miliaria pertransiimus. Hoc cum fieret ingenti omnes gaudio fuimus exhilarati tubicines pre leticia canebant. et omnes galiorthe cōclamabant omnesq; pariter vociferabantur deum laudantes. Interea vero nox incidens prohibuit ne ventū bonū sequi iuxta votū possemus. q̄ ad latus sinistrū p̄montorium malee habuimus. Ad dexterū autē mare scopulis et cautibus plenū. nec erat portus in quē intrare possemus. Idcirco remiserūt gubernatores omnia vela. naues ad latiora loca natate p̄mittentes. dimittētes eas ibi ad fortem in deuijs aquarum currere sicut currēt equus lasciuus et effrenis. nunc cum proza nunc cū puppi seerigentes. nunc ad hoc nunc ad illud latus se inclinantes. et motibus cōtinuis et importunis agitabantur in ter seuos fluctus nec stabant nec progrediebantur. Propterea noctem iniquissimam

habuimus plusq̄ in tempestatibus vllis. Statim autē vt sol refulsit quinq̄ erectis ves-
lis. progressi sumus inter scopulos et cautes. atq̄ die. xiiij. decembris ad Motonā veni-
mus ciuitatem. Eo tempore per diem naturalē centū et triginta miliaria cōfecimus ve-
locissimo nauigio. et inuenimus ibi sex galeas quas ante amiseramus inter tempestates
Ibi ergo portū ingressi et nauibus stabilitis ingressi missam in cōuentu fratrum predica-
torum audiuimus cum multo desiderio qz diu nullā missam audiuimus. Post mis-
sam omnes pariter peregrini ex oibus galeis cōgregati cōuenimus in domo dominoꝝ
teuthonicoꝝ comedentes et bibentes in leticia multa gratias agentes deo qui nos de
magnis liberatos periculis mutua visione fecit letantes. quia ab Alexandria vsq̄ huc
nūq̄ simul omnes fuim⁹. Peracto prandio. qz p̄ dies aliquot didicimus nos ibi man-
suros. ppter negociationē mercatorum res nostras in hospitium cōportauimus. Moto-
na est ciuitas in cornu Achayē sita in terra cōtinenti prope turciam. vnde turci ad nun-
dinas ebdomodales illac cōueniunt cum christianis.

Je decimasexta decembris galeas ingressi et classe soluta ad insulam oppositā
quam nescio quā ob causam nominant sapientiā: applicuimus. et distat per
miliare teuthonicum a motona per intermediū canale profundissimū. et qz
nō erat vtilis ventus eiectis anchoris classē ad pedē montis sapientie nau-
cleri stabilierunt.

Je. xvij. in noctis medio dum omnia essent in silentio subito aspirauit ven-
tus salubris et bonus. et statim rupto silentio clamores magni excitabantur
per classē. et ad recessum se parabant. leuando anchoras. sursum trahen-
do barcas et scaphas. erigenda vela. soluendo ac cōplicandō spiras. que o-
mnia fiunt cum violentia festinantia et cōtinuis ac altis clamoribus. Classe ergo soluta
a loco illo eiecti sumus per ventum in altum mare vbi mox iterum orta est seuissima tem-
pestatas cuius similem ante non habuimus. et durauit per diem et noctes duas. Omnes
autem domini de castello transfugerunt ad nos in carnā. nec fuit memoria cibi aut po-
tus hac tempestate durante. quia coquina erat in aquis tota.

Je. xix. redeunte vento gratiori quo et prius vsi fueramus. multas raptim ins-
ulas turcoꝝ et christianoꝝ transiuimus. vtputa insulā Samaffra. Limleā.
Schefflamā et Azanta. Sopholonā que capta fuit per turcū anno superio-
ri videlicet Millesimoquadringentesimo octuagesimo.

Je vicesima mane venimus ad insulam Corzicam que alias Corzun appel-
latur bonam et fertilē. Et reperimus ibi classē armatā. et magnam charisti-
am panis et omnium necessarioꝝ. Jccirco capitaneus classis armate male fe-
rebat cōquerens de capitaneis classis onerarie q̄ declinassent in illum portum. cum vix
ibi pro suo exercitu necessaria essent. Fuit enim magna multitudo nauium et hominum
mirabilis cōpressio. Illa insula est principiū grecie. et est Rhomani portus munimen-
tum. ab ea enim facilis est nauigatio in Siciliam in Trinacliā Sardiniā Apuliam et
Italiam. Ex opposita eius parte est Dorea. Achata. et in paucis horis vento flante na-
uigatur in Patras ciuitatem vbi sanctus Andreas crucifixus fuit. et in Cōstantinopo-
lim et Scutarim etc. et in Calcedoniam insulam. et in ciuitates Sicilie Cathanam et
Siracusanā vbi sunt montes ethne. ignem spirantes. in quibus cyclopes fabri Iouis
fulmina fabricant fm̄ poetas.

Je vicesimatercia sustulerunt simul omnes galee numero decē cum vna nauī
et vna grappa. atq̄ ita educta classe extra portuz intrauimus cum bono vento
canale latum. quod diuidit Corziram et Dardamam insulas. Letabantur
autem valde gubernatores nostri de aura bona. quia alias grande periculū
imminet nauigantibus in isto canali. pro eo q̄ in fundo ibi est quedam abyssalis vo-
rago que vomit aquas maris et sorbet. et dū naues ad locū veniūt subsistūt et rotantur

ita q̄ oportet eas funibz trahere de loco illo. Magna ergo celeritate nauigauimus impellentes nos vento et ad insulas gazopolis uenimus percurrētes rupem draconis. Ibi enim in mari ut supra habitum est rupes quedam est in qua draco olim latitans euolabat aliquādo supra ciuitatem ex opposito in mōte sitam et suo flatu homines interficiebat. vnde homines ciuitatē dereliquerunt que vsq; hodie deserta est habens muros et turres et edes adhuc fortes et recentes. Sub ciuitate illa deserta uidimus ecclesiā beatę virginis in qua dicitur ardere miraculose lampas quedā semper sine humano amminiculo aut fomēto aliq̄ percursis insulis Gazopolis ecce in occasu solis subito horrenda incidit tempestas tota nocte illa durans cum validissimo et importunissimo vento. qui grande uelum galee nostre in plures dirupit disciditq; partes et multos remos destruxit in vno latere. et ollas ac caldaria circa ignem subuertit. ipsumq; ignem extinxit. Unde maximus in galea ortus fuit clamor inuocantiū deum sanctosq; omnes et vota repromittentiū. vnde et illud tunc expansum fuit uelum (papafigo italico sermone cognominatū) quod nō nisi in extremo periculo et ultimo exitio apponitur. Sic itaq; nauigantes nimio timore percussi per singula momenta submersionis discrimen expectabamus. nimirum procellis vsq; adeo ascendentibus et excrecentibus vndis equore toto cōmoto ut nū penitus de galea videretur nisi malus nauis. sed neq; alie galee que in latere nobis erant iam apparebant simili ex causa. nihilq; erat omnibus in galeis infra vel supra qđ aquis maneret intactū. Idq; frequēter accidit nobis inter redeundū ex alexandria. Neq; tamen nouū est vel insolitū ibi periclitari naues. cum legamus sanctam Helenam in hoc mari adriatico passam fuisse tantā tempestatem ut cogeretur vñ clauum quo dominus Iesus cruci affixus fuerat p̄icere in mari ut sedaretur tempestas. Adeo enim seuum est hoc mare ut nonnūq; in tempestatibz saxa grandia de profundo cleuet. et tanq; lignum per superficiem aque iacet de vna parte golfi in aliam.

Je. xxiiij. vigilia scz natiuitatis domini sedata fuit tempestas. et tediōsa tranquillitas siue bonatza subsecuta. nec poteramus aliquem portum apprehendere ut festū instans celebrarem. In nocte natalis domini eramus in mari. et per totā noctem fuit tantus tumultus in nauī nostra q̄ vix poteram⁹ dicere officium nostrū. galestrolis instinctu ut credo diaboli tunc plus solito laborantibz vti semper solent in diebus festiuis. Nec simpliciter laborant. sed cum execrandissimis iuramentis blasphemijs iurgijs et cōiūcijs mutuis etc. Ita noctem illam sacratissimā pariter et diē dominici natalis exegerunt. Eodē diē vidimus finē Albanie vel Achayę et principium regni vngarie. et intrantes illiricum in quendā sterilem portum stannum dictum applicuimus. **Je die sancti Stephani** soluta classe procedentes partes Dalmatie attigimus. et vidimus ibi Ragusiū ciuitatem prepotentem de qua etiam supra habitum est et ornatis vndiq; galeis signis et vexillis vtfieri solet magnoq; facto fragore ex bombardis. in modum triumphi preteriuimus. Neq; applicuimus ad ciuitatem. propter festum tamen et reuerentiā dominice natiuitatis cum trincketo dumtaxat nauigauimus. Hęc ciuitas Ragusina dicitur esse opulentior in christianitate. ibi pulchrum et notabile cōuentum habent fratres predicatorum. Deinde uenimus in Cursulam ciuitatem uenetoꝝ que et Prepo vocatur. nec portū trahere poteramus. phibente nos vento. Sole autē ad occasum vergente incidimus asperrima loca. et ventis cōfortatis ingratiuatum est mare cōtra nos nimis. Qua propter gubernatores nostri anxij in dubio starent. deuiauerant enī a vera cannali per quod alie galee secure ibant. Cum autē uenisse mus ad latiorē locū cannalis: tentauimus stabilire nauem et immerso bolide inuenim⁹ excessiuā aque profunditatē. et paululū pcedentes iterū inieci mus bolidem et fundum quidē inuenimus sed nō ad votū quia tamē nox erat obscura in foribus nec sydera apparebant nō poteramus procedere propter stillam et caribdim. Deieci mus ergo grandem anchoram que fundum petens nō inuenit nec scopulos nec saxa nec arenam quibus mordacem dentem infigeret. sed currentē galeam sequebatur arans terram de quo

ultra modum torquebatur gubernatores. Rursum ergo cum ingenti labore retraximus anchoram in alio loco inieimus. nec inuenit cui inherere posset. sed cum magno nostro periculo galeam sequebatur. tandem tamen hesit. debiliter tamen ut videbatur. Ideo nemo nocte illa secure dormire poterat. sed omnes solutionem nauis expectauimus. que si soluta fuisset extremum nobis periculum fuisset.

In die sancti Iohannis euangeliste soluta naui conabamur procedere. sed nec ventorum nec siderum adiutorium affuit nobis. sed aura obscura que semper nauigantibus est molesta. Tandem inundante pluuia conuertimus nos in yllirici montana. et portum tortula dictum intrauimus. in quo alias duas galeas nostre classis reperimus. et portus inhabitabilis. desertus. et maledictus. in quo magno tedio fuimus affecti etc.

In die innocentiū classem soluimus et cum prospero vento profecti uidimus ad australem plagam Apuliam ytalie per maris brachium Atrinaclia et Sicilia diuisa et in cornu apulie quod in adriacum mare extenditur uidimus montem Barganum. In huius montis radicibus est Sepontus ciuitas olim a Diomede montis victorie condita. Ibi fuit palladis templum in quo diu seruata sunt epigrammata frumenta. in quo etiam bipennes eree et arma diomedis deposita ostendebantur. In hoc monte Anno dñi quadragesimo octoagesimo primo. fuit facta apparitio sancti Michaelis. In processu uenimus ad oppositum Lizine ciuitatis dalmacie. sed repente lizinam postergantes in Crarvaciam proiecti sumus et circa solis occasum de latitudine maris ad montem crarvacie que est natio una dalmacie declinantes inter scopulos et rupes Sibicenses naues alligauimus in portu sterili. qui tamen erat tutus et bene munitus. In montibus enim et collibus maritimis iuxta quos portus tutus sunt stant signa que nauigantes cernentes confugiunt de mari tempore periculoso ad loca illa. Mansimus autem in portu illo usque ad sextum diem cum tedio maximo. Verum in die sancti siluestri. pene omnes de galeis in insulam adiacentem nauigauimus. in qua inuenimus unam capellam iuxta quam fuit domus fratrum de tercia regula sancti francisci. Capella hec de gratia marie nuncupatur ubi uirgo ipsa gloriosa in innumeris choruscant miraculis. Ad eam etiam in marinis constituti periculis multi se deuouent multa offerentes cum illo saluti peritenerint.

In crastino die uidelicet circūcisionis mane galeam exeuntes in eadem capella celebrauimus. Ipsa etiam die villam pertransiimus que kano de cista appellatur. Et de veteri more et consuetudine id ibi obseruatur quod ubi euentum fuerit. quisquis in galeis et nauibus alteri quidpiam debet. mox soluere compellitur et satisfacere per sententiam iudicium in singulis galeis ad hoc deputatorum cui contrauenire nemini licet neque ab ea appellare. Alie quoque dissensiones et discordie si que sunt in galeis per eosdem iudices et arbitros sedantur modis oportunitatis.

Die secunda Januarii ubi ventus conuenit eduxerunt classem extra portum illum sed cum in latum uenisset surripit ventus contrarius repellens triremes contra apuliam et ideo magna vi reduximus naues ad montana crarvacie. et in portum larmo dictum incidimus. ibique naues stabiluimus expectantes ventum. Solacio fuit portus ille. altissimis scopulis circumdatus et profundissimum habens canale educi autem nos fecimus et in cacumen altioris scopuli vel rupis manibus reptantes de rupe ad rupem ascendimus usque ad signum quod in summitate demonstrans portum ibi steterimus. et longe lateque per mare respeximus. et coniectis oculis in occidentem maxime exultationis et iocunditatis hausimus occasionem. Vidimus enim a longe niueos nostros alpes suis candidis cacuminibus nubes attingentes. qui faciunt terminum maris et finem ytalie et lombardie et principium alemanie. Sub more est uilla quedam quam ingressi et emeremus aliquid nihil in ea reperimus nisi pauperum schlauos.

Die tercia Januarii cum bono vento portum illum egressi veloci cursu ad zaram ciuitatem ueterem uenimus. et deinde nouam zaram quam nauibus stabilitis ingressi sumus.

Sequenti die mansimus ibi et ecclesias ac reliquas uidentes corpus sancti senis Symeonis in ecclesia metropolitana reperimus.

